

V PLA DIRECTOR DE LA COOPERACIÓ VALENCIANA 2021-2024



V Pla Director de la Cooperació Valenciana



**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria de Participació,
Transparència, Cooperació
i Qualitat Democràtica

**TOTS
A UNA
veu**

1. INTRODUCCIÓ	1
Context	1
Aprenentatges derivats de l'avaluació de l'anterior Pla director	3
El procés d'elaboració del V Pla director	4
2. OBJECTIUS, ENFOCAMENTS ESTRATÈGICS I PRINCIPIS D'ACTUACIÓ.....	5
Objectius	5
Enfocaments estratègics	5
Principis rectors.....	6
3. EIXOS D'ACTUACIÓ.....	8
4. MARC INSTRUMENTAL.....	12
5. ÀMBITS DE LA COOPERACIÓ INTERNACIONAL AL DESENVOLUPAMENT I LA COOPERACIÓ TÈCNICA	13
6. ÀMBITS DE L'ACCIÓ HUMANITÀRIA	15
7. ÀMBITS DE L'EDUCACIÓ PER A LA CIUTADANIA GLOBAL	17
8. ALTRES ÀMBITS DE LA COOPERACIÓ VALENCIANA AL DESENVOLUPAMENT	18
La cooperació municipalista: una acció municipal compromesa amb el desenvolupament sostenible	18
La Cooperació Universitària al Desenvolupament (CUD)	19
La cooperació sindical	20
9. PRIORITATS GEOGRÀFIQUES	21
Criteris de priorització.....	21
Àrees geogràfiques i països prioritaris	23
10. PRIORITATS TRANSVERSALS DE LES ACTUACIONS EN MATÈRIA DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT	23
11. COHERÈNCIA DE POLÍTIQUES PÚBLIQUES PER AL DESENVOLUPAMENT	24
12. GENERACIÓ DE CONEIXEMENT I CONSOLIDACIÓ D'UNA CULTURA D'APRENTATGE.	25
13. COMUNICACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT.....	26
14. SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA DIRECTOR	27
Instruments d'avaluació	27
Marc de resultats i indicadors	28
15. MARC PRESSUPOSTARI	28
Compromís pressupostari	28
Percentatges de finançament per modalitats de cooperació	29
16. ANNEXOS	30
ANNEX I. ESTRATÈGIES I OBJECTIUS OPERATIUS DELS EIXOS D'ACTUACIÓ I ALINEACIÓ AMB ELS ODS	30
ANNEX II. MARC DE RESULTATS.....	35

1. INTRODUCCIÓ

Context

L'IV Pla director de la cooperació valenciana al desenvolupament 2017-2020 té entre els principals èxits haver contribuït a la consolidació del sistema valencià de cooperació i a afermar el compromís de la política pública de cooperació i del conjunt d'agents amb l'agenda mundial per al desenvolupament sostenible.

Amb aquest horitzó i després de cinc anys de polítiques públiques sostingudes, la cooperació valenciana ha enfortit capacitats, desenvolupat instruments i recuperat els elements diferencials d'una cooperació descentralitzada que expressa el compromís dels poders públics i de la societat valenciana amb la solidaritat internacional i amb el desenvolupament humà sostenible.

Aquest procés de consolidació troba els punts de referència formals en la Llei 18/2017, de 14 de desembre, de la Generalitat, de cooperació i desenvolupament sostenible i en el Pla director. Però més enllà dels elements normatius, la resposta als reptes emergents del desenvolupament humà i sostenible, en l'actual model de convivència global, no hauria sigut possible sense el compromís decidit de la pluralitat d'agents que participen en la política pública i el valor afegit que representen. Cal destacar l'important actiu que constitueixen les ONGD, les universitats, els sindicats, les associacions empresarials, les organitzacions multilaterals de Nacions Unides, les entitats locals i les seues associacions en la definició de la política valenciana de cooperació internacional. En particular, les ONGD valencianes són actors fonamentals per a l'articulació de la societat civil en el camp de la solidaritat en tot el territori i tenen un paper indispensable en les labors de mobilització social, incidència política i vertebració de la participació ciutadana.

Des del treball conjunt de tots els agents, la cooperació valenciana ha avançat en la cerca de respostes davant de les noves dinàmiques globals en les quals els problemes de desenvolupament humà són percebuts com a resultat de processos de creixent interdependència dels fenòmens socials, ambientals i econòmics. La cooperació valenciana s'ha sumat a aquesta dinàmica de canvi, i ho ha fet de manera progressiva i crítica, a través d'un debat amb freqüència trobat, però que en últim terme ha contribuït a cohesionar el conjunt d'agents entorn d'una visió compartida de la cooperació al desenvolupament.

En aquest context, el V Pla director de la cooperació valenciana proposa una estratègia no disruptiva respecte a l'anterior cicle de gestió, quant al seu propòsit de continuar aprofundint en les oportunitats que l'Agenda 2030 aporta a les polítiques de cooperació per a augmentar el seu abast i capacitat de transformació:

- Oportunitat per a avançar en la coherència de polítiques públiques per al desenvolupament, i des de la lògica multidimensional que aporten els objectius de desenvolupament sostenible (ODS), reforçar els vincles intrainstitucionals i interinstitucionals entorn de la perspectiva del desenvolupament humà sostenible.

- Oportunitat per a aprofundir en l'enfocament basat en drets humans com a eix central de les polítiques de cooperació, basant-se en una visió inclusiva del desenvolupament sostenible on ningú quede arrere.
- Oportunitat per a aprofundir, també, en un enfocament local-global de la cooperació al desenvolupament que contribuïska a superar la dicotomia nord sud, a connectar millor les actuacions de cooperació al desenvolupament amb la realitat pròxima i a generar una ciutadania crítica i èticament compromesa amb el desenvolupament sostenible.
- Oportunitat per a continuar ampliant la base social de la cooperació, mitjançant la implicació de més persones i d'altres agents socials, institucionals i econòmics, basant-se en les aliances per al desenvolupament humà sostenible.

D'altra banda, l'últim tram d'execució de l'IV Pla director s'ha desenvolupat en el context de la crisi sanitària, social i econòmica derivada de la COVID-19. Una crisi sense precedents, en l'àmbit global, que ha condicionat de diverses maneres l'agenda de la cooperació, en la mesura que ha exigint un esforç d'adaptació per a donar resposta urgent a les necessitats de la població més vulnerable als països i territoris on es desenvolupen els projectes. Són molts els ajustos que ha sigut necessari realitzar i cal reconèixer l'esforç del conjunt d'agents per a portar avant els projectes en contextos de desenvolupament fortament afectats per la pandèmia.

Un any després dels primers contagis seguim sumits en aquesta crisi i encara és prompte per a avaluar l'impacte de la pandèmia en el sistema de cooperació. No obstant això, una de les lliçons apreses, i que ha influït en l'elaboració d'aquest pla director ha sigut que, en el context d'incertesa generat per les dinàmiques globals, es necessiten marcs de planificació estratègica més oberts, que deixen marge per a la flexibilitat, el canvi i l'adaptació davant els escenaris de crisis que puguen produir-se en el futur.

Si alguna cosa ha posat de manifest la pandèmia ha sigut la naturalesa multidimensional dels problemes de desenvolupament. Aquesta crisi no pot explicar-se únicament en termes sanitaris, sinó que també ha amplificat les condicions de fragilitat que ja afectaven els països i poblacions empobrides, amb augment del risc de pobresa i exclusió, límit de l'avanç en la protecció de drets, aprofundiment de les violències masclistes, la bretxa de gènere, i el condicionament l'accés de les persones més vulnerables als mitjans de contenció, entre altres conseqüències. El repte que la cooperació valenciana té a llarg termini, i que afronta també aquest V Pla director, és el de doblegar la corba de les desigualtats i la pobresa, avançar en la protecció, respecte i garantia dels drets humans, i especialment els drets de les dones, situació agreujada per la pandèmia mundial que una vegada més afectarà especialment la població més vulnerable d'aquells territoris, regions i països que estan exclosos dels recursos per a previndre i afrontar l'impacte de la COVID-19.

La resposta a aquest repte del conjunt dels agents de la cooperació valenciana s'ha expressat a través de la declaració del Consell Valencià de Cooperació Internacional al Desenvolupament "De la crisi s'ix cooperant". Una declaració que subratlla la necessitat de reforçar la cooperació internacional al desenvolupament, l'acció humanitària i l'educació per a la ciutadania global com a instruments imprescindibles per a superar aquesta crisi global. Una declaració que reflexiona, al seu torn, sobre la necessitat de no fer un pas arrere en el camí recorregut per la cooperació valenciana en matèria de defensa dels drets humans, de promoció de la salut, d'igualtat de gènere, de justícia social, d'accés equitatiu a l'educació o d'atenció a les persones més vulnerables en contextos d'elevada fragilitat.

El V Pla director reflecteix aquest compromís solidari i irrenunciable de la cooperació valenciana en la lluita contra la pandèmia, alhora que reconeix el context de crisi global com una oportunitat per a cohesionar el sistema, reforçar les capacitats dels agents, mobilitzar noves aliances i per a augmentar també el compromís de la ciutadania amb el desenvolupament humà sostenible.

En aquest sentit, la Generalitat Valenciana participa i subscriu l'“Estratègia de resposta conjunta de la cooperació espanyola a la crisi de la COVID-19”. Una estratègia que reforça el paper de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible, des de la seua visió multidimensional, centrada en les persones i en l'impuls de les aliances, com a marc comú per a buscar solucions coordinades, equitatives i sostenibles davant les conseqüències de la pandèmia.

Aprenentatges derivats de l'avaluació de l'anterior Pla director

L'IV Pla director de la cooperació valenciana ha estat subjecte a dues fases d'avaluació; una intermèdia o de procés i una avaluació final. Les dues avaluacions les han realitzat consultories externes per a garantir la independència i la imparcialitat, i en el procés d'avaluació s'ha tingut en compte la participació del conjunt d'agents.

Les conclusions generals reconeixen l'avanç en la consolidació de la cooperació valenciana i l'esforç d'alineació de les polítiques públiques de cooperació amb l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible, que ha obert una finestra d'oportunitat per a la generació d'una cooperació de més abast. No obstant això, l'avaluació de l'IV Pla director ha tingut com a finalitat, no sols la rendició de comptes sobre els resultats aconseguits, sinó també la identificació d'àrees de millora que poden incorporar-se en el cicle de gestió següent.

En aquest sentit, els dos informes recullen una sèrie de recomanacions que resulten complementàries en la definició dels objectius i del marc de resultats d'aquest pla director:

- Definir un marc pressupostari que facilite la consolidació de la cooperació valenciana al desenvolupament a llarg termini.
- Millorar el disseny de la planificació a través d'un marc d'indicadors i resultats operatius i d'instruments de seguiment i avaluació adaptats a les capacitats dels agents de cooperació que faciliten l'apropiació, la presa de decisions i que afavorisquen l'harmonització d'aquests entre els diferents finançadors valencians.
- Enfortir un paper més actiu dels òrgans de coordinació establits en matèria de cooperació i desenvolupament sostenible, per a impulsar la coherència de polítiques entre els departaments de la Generalitat i entre aquesta i els ens locals.
- Ampliar la base social de la cooperació promovent la col·laboració i les aliances entre diversos agents institucionals i de la societat civil.
- Millorar el model territorial de la cooperació valenciana i avançar cap a una millor definició i articulació d'àmbits estratègics.
- Una major eficiència i simplificació en els procediments de gestió administrativa de subvencions i en els protocols de seguiment, avaluació i justificació de projectes.

- En l'àmbit de l'educació per a la ciutadania global, apostar per la territorialització i estendre les activitats de manera decidida a les comarques, especialment les d'interior en poblacions rurals i municipis xicotets.
- Acostar la cooperació a la ciutadania a través de la definició i l'articulació d'instruments de comunicació en el marc d'una planificació que facilite la coordinació entre agents.
- Avançar cap a l'avaluació orientada a l'aprenentatge en el marc d'una planificació que definisca el model de gestió del coneixement.
- Augmentar l'apropiació del Pla director pel conjunt d'agents de la cooperació valenciana i reforçar els espais de participació i de relació col·laborativa.

El procés d'elaboració del V Pla director

El Consell Valencià de Cooperació va aprovar la creació d'una ponència tècnica específica que ha constituït el grup de pilotatge per a l'elaboració del V Pla director de la cooperació valenciana al desenvolupament 2021-2024. Aquesta ponència, que es va constituir formalment al maig de 2020, està formada per huit participants elegits entre els membres del Consell Valencià de Cooperació, i ha acompanyat el procés de redacció del V Pla director i ha coordinat, al seu torn, els instruments i les actuacions per a facilitar la participació del conjunt d'agents en les diferents fases d'elaboració del document.

En aquest marc, la Direcció General de Cooperació Internacional al Desenvolupament va impulsar, en col·laboració amb la ponència tècnica, el procés participatiu per a l'elaboració del V Pla director, que es va dur a terme en el context de restriccions derivades de la COVID-19. Aquest procés va consistir en la realització de nou debats preliminars, en modalitat no presencial, sota el format metodològic de grups focals. En aquests debats van prendre part un total de 405 participants en representació dels agents socials i institucionals de la societat valenciana, i és destacable l'assistència d'un significatiu nombre de representants de les organitzacions sòcies que col·laboren en el desenvolupament dels projectes als països del sud global.

El procés participatiu es va desenvolupar entre els mesos de novembre i desembre de 2020. Una vegada finalitzat, es va elaborar un informe-memòria que recull les principals aportacions realitzades per les persones participants en els grups focals. Aquest informe, juntament amb una versió gravada dels nou debats realitzats, està disponible com a document de consulta en la pàgina web de la Direcció General de Cooperació Internacional al Desenvolupament.

El mes de maig de 2021, un esborrany avançat del V Pla director va ser sotmés a tràmit de consulta pública a través de la plataforma GVA Participa i de la Comissió Interdepartamental per a la Cooperació Internacional al Desenvolupament. Les aportacions rebudes van ser debatudes en el si de la ponència tècnica per a valorar-ne la incorporació.

La versió definitiva del V Pla director de la cooperació valenciana al desenvolupament va ser informada pel Consell Valencià de Cooperació en sessió extraordinària realitzada el 24 de juliol de 2021.

2. OBJECTIUS, ENFOCAMENTS ESTRATÈGICS I PRINCIPIS D'ACTUACIÓ

Objectius

1. Contribuir al desenvolupament humà sostenible i a la realització efectiva dels drets humans de les persones i poblacions que viuen en contextos de major vulnerabilitat, pobresa i exclusió als països d'intervenció.
2. Fomentar una ciutadania valenciana crítica, corresponsable i mobilitzada en favor del desenvolupament sostenible i la defensa dels drets humans en l'àmbit local i global.
3. Enfortir el teixit social valencià i el dels països empobrits, com a senyal d'identitat de la cooperació valenciana.

Enfocaments estratègics

Enfocament basat en drets humans

La realització efectiva dels drets humans és la millor manera d'actuar sobre les causes multidimensionals que estan en la base de la pobresa, els conflictes i les desigualtats en qualsevol ordre de la vida. L'enfocament de drets humans es dirigeix a enfortir les capacitats individuals i col·lectives per a avançar en el desenvolupament humà sostenible i acompanyar processos de canvi impulsats des de l'interior de les comunitats, amb la finalitat de millorar les seues condicions de vida i el seu benestar.

Aquest enfocament situa la inclusió i la participació activa de la ciutadania en el centre de l'estratègia per a lluitar contra la pobresa i avançar en el desenvolupament humà sostenible, atés que considera les persones i comunitats com a subjectes actius de dret i, com a conseqüència, centra els seus esforços en l'empoderament dels grups i poblacions que viuen en contextos de major vulnerabilitat, marginalitat i risc de pobresa i exclusió, i facilita una distribució equitativa del poder i els recursos, mitjançant accions dirigides específicament a la defensa i promoció dels drets humans als països, regions i territoris on es desenvolupen les actuacions.

Enfocament global-local

Per a avançar en el desenvolupament humà i sostenible des d'un enfocament de drets no és suficient actuar als països empobrits del sud global. També és necessari activar processos de transformació del nord global avançant cap a la formació d'una ciutadania millor informada i amb més criteri en la seua manera de comprendre les causes últimes que es troben en la base de la pobresa i les desigualtats.

Aquest enfocament també es dirigeix a superar la dicotomia cooperació internacional-educació per al desenvolupament i connectar millor les actuacions en el sud amb les accions de sensibilització i educació per a la ciutadania global des d'un enfocament de comunicació per al desenvolupament sostenible.

Igualment, la perspectiva local-global com a enfocament estratègic es dirigeix a reforçar la coherència de polítiques públiques per al desenvolupament, a tots els àmbits administratius, i facilitar

que en el seu disseny, desenvolupament i avaluació s'incorporen de manera decidida els principis i els valors del desenvolupament humà sostenible.

Enfocament de participació

La participació és el principi central de la governança del sistema de cooperació valenciana. Això comporta millorar la qualitat dels instruments de participació existents, generar espais de diàleg generatiu que faciliten una major apropiació del Pla director per part del conjunt d'agents i avançar en coherència intrainstitucional i interinstitucional en matèria de cooperació.

Aquest enfocament entén també que la cooperació ha d'ampliar la seua base social i articular un procés de diàleg amb la diversitat d'agents institucionals, socials, educatius i econòmics de la societat valenciana, amb la finalitat d'avançar en la cerca de solucions compartides en l'abordatge dels reptes globals del desenvolupament sostenible.

L'enfocament de participació també canalitzarà mesures que donen un major protagonisme als titulars de drets i responsabilitats en el disseny estratègic, en la presa de decisions i en l'avaluació de les polítiques públiques de cooperació valenciana.

Enfocament d'aprenentatge

Aquest enfocament situa la capacitat del sistema de cooperació per a generar coneixement des de l'acció transformadora com a base de la innovació i l'adaptació als canvis i els reptes emergents en el context de la realitat global. Suposa definir millor les agendes d'aprenentatge, superar la visió tradicional de l'avaluació com a rendició de comptes i avançar cap a enfocaments d'avaluació estratègica, millorar els instruments de socialització de resultats, facilitar espais multiactor per a la generació d'aprenentatges compartits i impulsar la investigació per al desenvolupament des d'un enfocament interdisciplinari que facilite la innovació aplicada als problemes i necessitats concretes de la cooperació valenciana, dels contextos on intervé i de la demanda dels agents que duen a terme els projectes i les actuacions.

Principis rectors

El V Pla director incorpora plenament els principis rectors d'actuació recollits en la Llei 18/2017, de 14 de desembre, de la Generalitat, de cooperació i desenvolupament sostenible, per a l'establiment i l'execució de la política en matèria de cooperació i desenvolupament i de consecució dels objectius establits per l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible.

En coherència amb el paper central que aquest pla director confereix a l'enfocament basat en drets humans, s'estableixen com a principis específics d'actuació:

Justícia global

Totes les persones tenen els mateixos drets i en l'avanç cap al desenvolupament humà sostenible ningú ha de quedar arrere. El desenvolupament sostenible ha d'entendre's des d'una visió inclusiva i focalitzar les intervencions en els grups més vulnerables i amb major risc d'exclusió, discriminació i marginalitat.

Interculturalitat

Totes les actuacions han de respectar els grups i comunitats i la seua capacitat per a triar els seus processos de desenvolupament, d'acord amb la seua cosmovisió i amb total respecte als seus trets identitaris propis, així com als models de desenvolupament social, cultural, econòmic i polític dels pobles amb els quals es coopera, com a responsables principals del seu benestar.

Participació

Resulta central la consideració de les persones i les comunitats com a subjectes polítics de drets que participen activament en les decisions que afecten les seues vides. En aquest sentit, la participació no s'entén com un procés de consulta o implicació dels titulars de drets en la gestió del cicle de vida del projecte, sinó com un fi en si mateix, en la mesura que augmenta la presa de consciència dels titulars de drets i la seua capacitat d'influència entorn dels processos de desenvolupament.

Empoderament

La pobresa s'expressa en l'absència de drets i, en conseqüència, un enfocament de drets legítima la lluita contra la pobresa. Les actuacions de cooperació al desenvolupament s'orienten cap a l'empoderament de les persones i les comunitats, amb impuls de l'articulació de la societat civil per a augmentar el nivell d'influència en la lluita contra la pobresa, la defensa de drets individuals i col·lectius, els drets civils, polítics i legals, com també els drets econòmics, culturals i socials.

Corresponsabilitat

Implica la necessitat de reforçar sistemes de governança que asseguren l'efectiva realització dels drets humans, incloent-hi l'accés de la ciutadania a la informació pública, les mesures de transparència i la rendició de comptes.

Processos

No sols importen els resultats, també importen els processos de canvi. La generació de capacitats en la comunitat i en les institucions, per igual, s'entén com l'eix central per a aconseguir la prosperitat i ajudar les comunitats a apropiar-se dels processos de desenvolupament.

Integralitat

Encara que aquest Pla director estableix prioritats en diferents àmbits d'acció, ha de prevaldre la visió multidimensional i sistèmica dels problemes de desenvolupament, i facilitar actuacions de caràcter integrat que faciliten processos de transformació social duradors i sostenibles.

Transparència

S'aposta per la difusió, accessibilitat i claredat, no sols en la gestió dels recursos, sinó també en les accions, pràctiques, polítiques i bon govern.

3. EIXOS D'ACTUACIÓ

Els àmbits d'actuació de la cooperació valenciana s'articulen a través dels cinc eixos centrals de l'Agenda 2030 (planeta, persones, prosperitat, pau i aliances) i reforcen la perspectiva multidimensional i integrada dels ODS vinculats a cadascun d'aquests.

Els eixos d'actuació no es defineixen com a sectors d'intervenció, sinó més aviat com a àmbits estratègics que faciliten la incorporació dels quatre enfocaments proposats en aquest pla director:

- Impulsen una perspectiva inclusiva, centrada en les persones i en les seues capacitats per a generar processos de canvi i transformació socials en cadascun dels eixos d'actuació.
- Faciliten una visió de ciutadania global amb la visibilització de les accions realitzades des d'un enfocament de comunicació per al desenvolupament i la vinculació en el context pròxim amb les dinàmiques globals en cadascun dels àmbits d'actuació.
- Coordinen l'esforç dels diferents agents i articulen iniciatives conjuntes que vinculen els actors socials i institucionals relacionats amb cada àmbit d'actuació per a avançar en la coherència de polítiques i per a ampliar la base social de la cooperació valenciana.
- Generen diàleg entre agents diversos i compartir experiència i coneixement des de la pràctica, facilitar l'avaluació estratègica en cada àmbit d'acció i impulsar la innovació a través de la investigació aplicada.

Des d'aquesta perspectiva multidimensional i interrelacionada dels problemes de desenvolupament, els eixos d'actuació s'entenen com un marc per al treball conjunt, per a impulsar una major complementarietat dels instruments i les modalitats d'intervenció, per a ampliar la base social de la cooperació i reforçar la corresponsabilitat d'actors diversos, per a avançar en coherència de polítiques i coordinació, per a l'aprenentatge i la innovació, i per a impulsar, amb tot això, una cooperació valenciana amb major capacitat d'impacte i transformació des de l'experiència i les capacitats generades pels agents valencians de cooperació.

En l'annex I d'aquest pla director es concreten les estratègies i els objectius operatius en cadascun dels eixos d'actuació, així com la seua alineació amb els objectius de desenvolupament sostenible.

Eix planeta

Generar processos de transició ecològica des d'un enfocament de desenvolupament humà sostenible que facilite solucions de mitigació, prevenció i adaptació davant les conseqüències de la crisi climàtica.

La cooperació valenciana considera prioritària l'actuació en aquelles poblacions on la vulnerabilitat de les persones i la sostenibilitat de les formes de vida estan amenaçades per la degradació de l'entorn natural i ambiental en el qual viuen. En aquest sentit són rellevants les actuacions que asseguren una gestió i ús sostenible dels béns naturals per a garantir el desenvolupament sostenible de les generacions futures.

Considera també prioritari treballar en la defensa del dret a la terra dels pobles indígenes i les comunitats locals que depenen de la terra, com a base per a garantir la seguretat alimentària i la lluita

contra la pobresa, per a preservar la diversitat dels ecosistemes, per a protegir la cultura, la identitat i la cohesió de les comunitats i les seues formes de vida, i per a reforçar l'empoderament de les dones i afavorir una visió ecològica i feminista del desenvolupament sostenible.

S'adopta un enfocament ecològic i de drets en el desenvolupament de totes les actuacions de la cooperació valenciana. L'enfocament ecològic va més enllà de ponderar l'impacte dels projectes sobre el medi ambient, amplia el focus per a incorporar els factors socials vinculats a la degradació dels ecosistemes i posa les persones en el centre de les preocupacions, visibilitza l'impacte dels canvis ecològics sobre els grups i poblacions més vulnerables des d'una perspectiva de drets i gènere, i reforça models de sensibilització, educació i governança sostenible per a abordar solucions de prevenció, adaptació i mitigació davant l'emergència climàtica, incloent-hi l'atenció als contextos de desplaçament forçós a conseqüència del clima.

Es considera l'accés a l'aigua i sanejament com un dret i un bé públic global i es dona suport a models de governança que reforcen la participació de les comunitats locals en la millora de la gestió de l'aigua, el sanejament bàsic i la gestió de residus, com també l'enfortiment de l'atenció a la salut des d'un enfocament de prevenció davant les malalties vinculades a factors ambientals.

Eix persones

Impulsar el potencial transformador dels drets humans en la lluita contra la pobresa i la desigualtat en totes les seues formes.

La cooperació valenciana continuarà aprofundint en l'enfocament de gènere en desenvolupament, com a estratègia feminista que busca l'exercici de drets de les dones, l'equitat entre els gèneres i l'eliminació de qualsevol forma de violència per raó de gènere en els àmbits públic i privat, per a aconseguir un desenvolupament humà sostenible des de la igualtat i la justícia de gènere en l'accés i control dels recursos i el poder.

Impulsarà també un enfocament interseccional en totes les seues actuacions, a través del foment d'actuacions de defensa i garantia dels drets de les minories nacionals o ètniques, religioses i lingüístiques i de les persones discriminades per diversitat funcional, orientació o identitat de gènere i estatus socioeconòmic, i fomentarà que les persones i grups que pateixen qualsevol forma de discriminació o exclusió formen part de manera igualitària de la ciutadania global.

Igualment, considera fonamental l'impuls d'actuacions dirigides a garantir els drets de la població refugiada, desplaçada i apàtrida. En el marc de l'Estratègia Valenciana de Migracions, es consideren prioritàries les accions d'educació per a la ciutadania global dirigides a la sensibilització de les persones i els col·lectius socials entorn del fenomen migratori.

La perspectiva centrada en les persones de la cooperació valenciana proposa aprofundir més decididament en els drets de la infància, no sols com a enfocament transversal sinó també com a línia estratègica que reforce l'avanç des d'una consideració de la infància com a objecte de protecció cap a una visió de la infància com a titulars de drets, i garantir els quatre àmbits fonamentals dels drets de la infància: supervivència, desenvolupament, protecció i participació, des d'un enfocament d'equitat. En aquest sentit, és prioritari continuar treballant en la direcció de garantir una educació inclusiva i universal i, en concret, treballar en la prevenció, adaptació i mitigació dels efectes de la

COVID-19, com també de qualsevol altra forma de conflicte, sobre el dret d'accés a l'educació en condicions d'equitat dels col·lectius amb major risc d'exclusió.

L'accés a la salut de totes les persones s'entén com a objectiu prioritari i les actuacions de la cooperació valenciana incorporaran transversalment la perspectiva de prevenció, adaptació i mitigació dels efectes de la COVID-19 en les persones i poblacions més vulnerables, amb perspectiva de gènere i infància, en el marc de l'Estratègia de Resposta Conjunta de la Cooperació Espanyola. Igualment, es dirigiran esforços a facilitar la realització efectiva del dret a la salut sexual i reproductiva i maternoinfantil i la lluita contra altres malalties transmissibles.

Es consideren també prioritàries les actuacions dirigides a la protecció dels drets laborals i la promoció d'un entorn de treball segur, l'eliminació de totes les formes de discriminació basades en el gènere en l'àmbit laboral, la protecció de les persones treballadores migrants i transfrontereres, així com les dirigides a l'erradicació del treball infantil i de qualsevol forma d'explotació contra els xiquets, les xiquetes i les dones.

Eix prosperitat

Fomentar l'economia social i solidària per a avançar cap a un model de desenvolupament econòmic centrat en les necessitats de les persones i orientat a la gestió equitativa i sostenible dels recursos, que garantisca unes condicions de vida dignes per a totes les persones, amb enfocament de gènere i drets humans.

Les actuacions de la cooperació valenciana situen a les persones, la seua dignitat, la seua identitat i la seua cultura en el centre del desenvolupament econòmic i social, des d'un enfocament clarament inclusiu.

Són prioritàries les actuacions orientades cap a l'empoderament de les persones i de les comunitats per a defensar els seus interessos col·lectius (com a consumidores, treballadores o productores), especialment de les dones i dels grups socials exclosos o marginats.

S'impulsaran les actuacions dirigides al foment del treball decent, l'enfortiment de les capacitats productives, la formalització de l'economia informal, com també les orientades a la formació i la capacitació tècnica i professional, incloent-hi la de les persones amb diversitat funcional, per a accedir a l'ocupació i l'emprenedoria.

Des de l'enfocament local-global són prioritàries les accions que fomenten el comerç just, la compra pública ètica i verda com una eina de desenvolupament i coherència de polítiques, el consum responsable, les xarxes d'economia social i solidària i la incorporació entre els agents econòmics de mesures de vertadera responsabilitat social basada en un enfocament de drets humans, d'acord amb els valors i principis establits en la Llei de la Generalitat per al foment de la responsabilitat social.

També les actuacions de la cooperació sindical al desenvolupament com a agents de canvi i d'impuls, des dels òrgans de participació i representació en l'empresa, de mesures que fomenten una major integració dels valors i principis del desenvolupament humà sostenible i de l'enfocament basat en drets humans en l'àmbit laboral.

Eix pau

Promoure el compromís per la pau i la no-violència, la seguretat, el bon govern, la justícia i la prevenció de conflictes.

La cooperació valenciana reconeix com a prioritàries les actuacions dirigides a reforçar el protagonisme dels actors locals en la construcció de processos de pau i seguretat, i contribuir des de la cooperació a generar diàleg inclusiu i basat en relacions de poder horitzontals entre persones, organitzacions de la societat civil i institucions, des d'una perspectiva de sensibilitat al conflicte.

Impulsa l'enfocament de gènere com a element essencial per a avançar cap a societats pacífiques, justes i segures i impulsar la participació de les dones en totes les etapes de la prevenció i la resolució de conflictes i en la consolidació de processos de pau duradors i sostenibles.

Reconeix també la centralitat de la protecció de la dignitat de les persones en contextos de conflicte, postconflicte i vulnerabilitat, amb atenció a les crisis oblidades i a la defensa dels drets humans en contextos de refugi i desplaçament forçós.

Considera prioritàries les actuacions dirigides a visibilitzar i denunciar la situació d'amenaça que pateixen les organitzacions que treballen en defensa dels drets humans (polítics, civils, econòmics, socials, culturals, sindicals i ambientals) i de les persones que les integren, mitjançant la realització d'actuacions de protecció, acompanyament i sensibilització tant als seus països d'origen com a la Comunitat Valenciana, i contribuir a l'eliminació efectiva de totes les violacions de drets humans i al foment del gaudi efectiu d'aquests, ja siguen de caràcter individual o col·lectiu.

Des de l'enfocament local-global, es reforcen les actuacions dirigides a augmentar la implicació i el compromís de la ciutadania valenciana amb la construcció de societats pacífiques, justes i inclusives, a través de l'impuls d'una Llei valenciana de foment de la pau i els drets humans que involucre la diversitat d'agents socials i institucionals valencians en la seua elaboració.

Eix aliances

Fomentar la participació, el diàleg i l'associació entre els agents socials, institucionals i econòmics per a l'impuls de pràctiques de bon govern coherents amb un model de desenvolupament humà inclusiu i sostenible.

La cooperació valenciana assumeix que, per a posar en pràctica els processos de transformació social que pretén generar, és fonamental avançar cap a models de governança més horitzontals que reconeguen la ciutadania en termes de titulars de drets i els governs com a titulars d'obligacions i responsabilitats en la cerca de l'interés col·lectiu i la generació de les condicions per a la realització efectiva dels drets humans.

Des d'aquest enfocament és fonamental reforçar la cooperació entre la diversitat d'actors institucionals, econòmics i socials que interactuen en cada context on la cooperació valenciana intervé, i facilitar aliances per a generar compromisos compartits i espais de negociació, coordinació i associació que fomenten les capacitats socials i institucionals que, en cada context, puguen afavorir el desenvolupament humà sostenible i l'erradicació de la pobresa.

L'empoderament de col·lectius amb major risc d'exclusió és una condició per a l'exercici d'una ciutadania amb capacitat de contribuir a generar models de governança orientats a reduir la bretxa

de la pobresa i les desigualtats i, en aquest sentit, és fonamental identificar i reduir les barreres institucionals que limiten la participació i la mobilització dels sectors socials exclosos i marginals.

Resulta també prioritari reforçar el paper actiu de les dones en el foment de la qualitat democràtica i en la generació de polítiques públiques de lluita contra les desigualtats, i la cooperació valenciana ha de dirigir els seus esforços cap a l'augment del lideratge de les dones en els espais de canvi social, polític i institucional des dels quals es construeixen les bases per a avançar cap al desenvolupament humà sostenible.

La cooperació valenciana promourà la participació de les organitzacions sindicals en el desenvolupament de les comunitats, les regions i els estats a través del diàleg social, com a element bàsic de la governança democràtica, i impulsarà el desenvolupament sostenible a través del treball decent i la defensa dels drets laborals, com a estratègia de lluita contra la pobresa i les desigualtats des d'una consciència solidària global i integradora que permeta la definició de les estratègies d'acció dels sindicats i la seua implementació.

En el context més pròxim, es consideren fonamentals les actuacions dirigides a augmentar la coherència de polítiques, la coordinació interinstitucional, així com les mesures orientades a ampliar la base social de la cooperació i reforçar els vincles amb el teixit social valencià rellevant en cadascun dels àmbits d'actuació proposats en aquest pla director.

4. MARC INSTRUMENTAL

La cooperació valenciana disposa d'instruments diversos que poden donar resposta eficient en contextos geogràfic i sectorials molt variats, i amb un conjunt d'organitzacions àmpliament capacitades per a portar-los a terme de manera eficient. El diagnòstic de capacitats de la cooperació valenciana reflecteix que el marc instrumental ha facilitat la consolidació d'actuacions i projectes de gran abast i capacitat de transformació de les realitats en les quals es duen a terme. No obstant això, també posa de manifest algunes àrees de millora en les quals aquest pla director pretén incidir:

D'una banda, és necessari avançar en la capacitat dels instruments per a complementar-se en l'impuls d'estratègies que possibiliten processos de transformació de major importància i abast en termes de desenvolupament. És cert que en aquest sentit s'han fet alguns avanços i ja s'han identificat intervencions en contextos complexos en les quals es coordinen, en un mateix país, accions humanitàries com a resposta davant situacions de crisi, amb actuacions de cooperació econòmica orientades a generar canvis estructurals que possibiliten el desenvolupament de factors de resiliència a llarg termini. També s'han incorporat actuacions de sensibilització i educació per a la ciutadania global en el marc de l'instrument de programes. No obstant això, és necessari avaluar l'eficàcia d'aquestes mesures, l'impacte de les quals només és possible apreciar en el llarg termini, i continuar implementant unes altres que faciliten una millor complementarietat entre els instruments de cooperació econòmica, acció humanitària, cooperació tècnica, investigació i educació per a la ciutadania global, en la mesura que tots aquests, des de la seua especificitat, poden contribuir a millorar aspectes concrets en un mateix àmbit d'intervenció.

També s'ha identificat com a àrea de millora l'oportunitat d'implementar mesures que faciliten l'eficiència en la tramitació i resolució de les convocatòries de subvencions i per a millorar la utilitat

dels instruments de seguiment i avaluació dels projectes cofinançats. Ja s'han adoptat algunes decisions en aquesta direcció, a través de la definició d'una nova ordre de bases reguladores de les subvencions en matèria de cooperació al desenvolupament, amb vista a simplificar la càrrega documental i de gestió associada a la tramitació i el seguiment de les actuacions. No obstant això, és necessari continuar aprofundint en aquest debat amb el conjunt d'agents per a avançar cap a un model de relació entre els agents i l'Administració pública que facilite la comunicació sobre la base d'una major autonomia de les organitzacions, sempre que es garantisca la qualitat dels procediments administratius i de rendició de comptes.

El diagnòstic també revela que ha existit una correlació entre l'augment pressupostari destinat al cofinançament dels diferents instruments i la concentració de fons en un nombre reduït d'organitzacions.

Fins ara, les mesures correctores implementades en el marc dels plans d'acció anual i de les convocatòries no han aconseguit revertir aquesta tendència de manera significativa. El debat no és menor i en el fons del problema subjau la definició d'un model de distribució i d'uns instruments de cofinançament que incentiven la competitivitat per l'accés als fons entre organitzacions amb capacitats de gestió desiguals. És necessari continuar aprofundint en la implementació de mesures per a facilitar que les organitzacions més xicotetes, que tenen un paper decisiu en el manteniment del teixit associatiu local, no queden al marge del sistema de repartiment i puguen accedir als fons en condicions més equitatives. Entre altres mesures, en les successives convocatòries de cooperació econòmica s'incorporarà una nova modalitat d'intervencions específiques, dirigida al cofinançament d'actuacions de fins a 12 mesos de duració i no circumscrites exclusivament a l'àmbit dels països prioritaris, amb especial atenció a aquelles organitzacions amb àmplia base social a la Comunitat Valenciana que, per les seues capacitats de gestió, poden tindre dificultats per a respondre les exigències d'altres instruments de cofinançament, i sempre que es garantisca la qualitat d'aquestes accions i la inclusió dels enfocaments definits en aquest pla director.

Finalment, el context de la COVID-19 ha obert també el debat de la capacitat del marc instrumental per a adaptar-se i desenvolupar una resposta ràpida i eficient en contextos de crisi. Alguns instruments, com l'acció humanitària i els convenis d'ajuda d'emergència, han mostrat una major capacitat de resposta. Uns altres com la cooperació econòmica o l'educació per a la ciutadania global han presentat majors dificultats per a adaptar-se al context generat per la pandèmia. L'esforç de tots els agents per a donar resposta als reptes de la pandèmia ha sigut encomiable, però també ha revelat una oportunitat per a definir fórmules més flexibles, que faciliten una millor comunicació entre les organitzacions que desenvolupen els projectes i l'òrgan gestor a l'hora d'articular solucions per a ajustar els projectes a les necessitats dels contextos en els quals es desenvolupen.

5. ÀMBITS DE LA COOPERACIÓ INTERNACIONAL AL DESENVOLUPAMENT I LA COOPERACIÓ TÈCNICA

En el marc de l'IV Pla director de la cooperació valenciana s'ha produït la plena consolidació de la modalitat de cooperació econòmica, que es desenvolupa principalment a través de l'instrument de cofinançament a ONGD de programes i projectes de cooperació internacional al desenvolupament



en països i territoris empobrits. En termes percentuals, les convocatòries de cooperació internacional al desenvolupament han acumulat com a mitjana el 85,20 % dels fons destinats a cooperació al desenvolupament en tercers països per la Generalitat Valenciana en el període 2016-2019. Així mateix, l'any 2019 es va incorporar a la convocatòria de cooperació internacional al desenvolupament l'instrument de cofinançament de programes plurianuals, de fins a 36 mesos de duració, que ha facilitat el desenvolupament d'actuacions de major abast, sostenibilitat i capacitat transformadora.

A més, en la convocatòria de subvencions de l'any 2021 s'ha posat en marxa la nova modalitat d'intervencions específiques dirigida al cofinançament d'actuacions puntuals i localitzades en contextos d'alta vulnerabilitat, no circumscrites exclusivament a l'àmbit geogràfic dels països considerats prioritaris, i la finalitat de les quals és enfortir el teixit associatiu local en matèria de cooperació al desenvolupament i facilitar l'accés al sistema de cofinançament d'ONGD que, per les seues capacitats de gestió, puguen trobar majors dificultats en la concurrència a modalitats d'actuació de major complexitat. L'avaluació de l'abast i eficàcia d'aquesta nova modalitat haurà de dur-se a terme en el marc del seguiment d'aquest pla director.

D'altra banda, l'instrument de cooperació tècnica, incorporat com una modalitat específica de cofinançament a partir de la convocatòria de subvencions de l'any 2018, ha vehiculat progressivament una major resposta per part de les ONGD, com un instrument complementari a les actuacions de desenvolupament per al foment de les capacitats mútues i l'establiment de partenariats estables que reforcen els processos de canvi. No obstant això, la cooperació tècnica directa de la Generalitat, com a instrument per a facilitar la coherència de polítiques públiques per al desenvolupament, continua sent un objectiu pendent de consolidació que s'ha d'impulsar amb la finalitat de reforçar partenariats públics duradors i facilitadors de processos de governança i de transferència de coneixement. Igualment, és necessari continuar avançant en la identificació de les capacitats municipals i reforçar els instruments de seguiment i avaluació de les actuacions de cooperació tècnica impulsades des de la Comunitat Valenciana per agents diversos, mitjançant l'impuls de mesures que faciliten la coordinació, la formació, l'intercanvi d'informació, el tractament de dades i la rendició de comptes.

El V Pla director es proposa reforçar els instruments de cooperació internacional al desenvolupament i cooperació tècnica i impulsar les mesures següents:

- La posada en funcionament d'una ponència tècnica del Consell Valencià de Cooperació en matèria de cooperació internacional, com a òrgan per a la coordinació i complementarietat d'agents i l'impuls d'iniciatives que faciliten el seguiment i avaluació del V Pla director.
- El reforç de l'enfocament local-global en l'àmbit de la cooperació internacional al desenvolupament, i millorar la informació a la societat valenciana sobre les intervencions finançades amb la finalitat d'avançar en la sensibilització de la ciutadania valenciana i la presa de consciència sobre les causes últimes de la pobresa i les desigualtats.
- Augmentar la contribució diferencial de la cooperació valenciana al desenvolupament sostenible, en el marc de l'agenda internacional, mitjançant la identificació de prioritats sectorials estratègiques en territoris concrets i la consolidació d'aliances duradores i facilitadores de processos de canvi.

- La consolidació d'un catàleg d'instruments més eficaç, més ben adaptat a la realitat dels agents amb presència efectiva a la Comunitat Valenciana i amb majors possibilitats de coordinació i complementarietat.
- La identificació i l'enfortiment de les capacitats i les aliances que promouen partenariats estratègics de cooperació tècnica.
- La definició d'un programa més ampli i integral d'actuacions de promoció i defensa de persones defensores de drets humans en coordinació amb altres administracions públiques i organitzacions de la societat civil valenciana.

6. ÀMBITS DE L'ACCIÓ HUMANITÀRIA

El sistema valencià d'acció humanitària s'ha consolidat en els últims anys en el marc de l'Estratègia d'Acció Humanitària de la Comunitat Valenciana a través del desenvolupament de tres instruments complementaris: el Comitè Permanent d'Acció Humanitària (CAHE), els convenis de col·laboració amb entitats especialitzades en acció humanitària i l'instrument de cofinançament de projectes d'acció humanitària.

En el període d'implementació de l'anterior Pla director la cooperació valenciana va canalitzar una mitjana del 13,8 % dels recursos d'ajuda oficial al desenvolupament a través d'aquests instruments, i en 2020 es va aconseguir el percentatge del 15 %. En aquesta consolidació ha tingut un paper central la incorporació, a partir de l'any 2018, d'una convocatòria específica per al cofinançament d'actuacions d'acció humanitària dirigides a les víctimes de desastres naturals i conflictes armats, o a poblacions en situació de vulnerabilitat extrema. En el marc d'aquest instrument, la cooperació valenciana ha ampliat el focus de l'acció humanitària, més enllà de la resposta a contextos humanitaris d'emergència, i ha orientat les seues prioritats a la intervenció en contextos humanitaris de conflicte i crisi crònica o de llarga duració, amb especial incidència en les crisis de la població refugiada i desplaçada. També ha focalitzat les seues actuacions preferentment en territoris d'Àfrica subsahariana on hi ha conflictes relacionats amb el desplaçament de la població i en territoris d'Orient Pròxim, especialment en els territoris ocupats palestins i en el context diàspora de la població Síria. Aquest instrument ha posat també de rellevància les fortaleses dels agents valencians de cooperació per a atendre contextos humanitaris, generar resiliència i enfortir el teixit social, i donar resposta als reptes de l'acció humanitària.

Aquest Pla director es proposa reforçar el sistema valencià d'acció humanitària i avançar en els àmbits següents:

- La posada en funcionament de la ponència tècnica del Consell Valencià de Cooperació en matèria d'acció humanitària, com a òrgan d'avaluació de l'acció humanitària i participació dels agents humanitaris valencians, per a la coordinació i impuls d'iniciatives per a avançar en els objectius establits en l'Estratègia d'Acció Humanitària de la Comunitat Valenciana.

- L'avaluació de l'Estratègia d'Acció Humanitària de la Comunitat Valenciana 2018-2022, des d'un enfocament de participació que incorpore la diversitat d'agents humanitaris, amb la finalitat d'identificar els aprenentatges i les àrees de millora en matèria d'acció humanitària. Des dels aprenentatges obtinguts, s'impulsarà l'elaboració, des de la Ponència Tècnica d'Acció Humanitària com a grup motor, d'un nou marc estratègic que impulse el diàleg i l'acció coordinada dels agents especialitzats, institucionals i de la societat civil, des d'un enfocament participatiu i integrador.
- Millorar el funcionament del Comitè Permanent d'Acció Humanitària, com un òrgan de consulta i participació que reforce la coordinació entre donants; agilitze la resposta en la tramitació i adjudicació dels fons; impulse la coherència de política i els marcs d'associació publicoprivada, i millore els instruments d'avaluació i la rendició de comptes en matèria d'acció humanitària i d'emergència. En aquest context, s'impulsarà un debat amb els agents especialitzats que establisca les bases per a reformar el reglament regulador del CAHE que done resposta als objectius de l'Estratègia d'Acció Humanitària i per a posar en marxa actuacions que permeten ampliar el marc institucional i social de col·laboració en el treball humanitari.
- El reforç de l'enfocament local-global en l'àmbit de l'acció humanitària, amb millora de la informació a la societat valenciana sobre les intervencions finançades amb la finalitat d'avançar en la sensibilització i la presa de consciència cap a l'acció humanitària com a necessitat en l'escenari global: conflictes oblidats, crisis cròniques, emergències, desastres, efectes del canvi climàtic i dret internacional humanitari, entre altres.
- El reforç de la complementarietat entre les accions de cooperació i acció humanitària, amb l'impuls d'accions conjuntes per a respondre millor a les necessitats humanitàries i de desenvolupament de les persones, especialment per a contribuir a la construcció de la pau en contextos de crisis complexes que es prolonguen en el temps.
- La incorporació de l'enfocament de sensibilitat al conflicte en les actuacions d'acció humanitària i cooperació al desenvolupament. En aquest sentit, des de la Ponència Tècnica d'Acció Humanitària s'impulsarà un debat amb els agents especialitzats per a l'elaboració d'una guia orientativa per a millorar la transversalització d'aquest enfocament en totes les actuacions.
- Continuar avançant cap a una millor alineació amb els compromisos i les metes establides en el Grand Bargain i, especialment, desenvolupar els procediments per a activar les transferències d'efectiu com una eina per a l'empoderament i la dignitat de les persones en contextos de crisi humanitària. Aquesta línia de treball té encara més rellevància en el context de crisi humanitària generat per la COVID-19. Amb aquesta finalitat, des de la Ponència Tècnica d'Acció Humanitària s'estudiaran propostes concretes per a desenvolupar aquest instrument i per a activar els procediments necessaris que permeten avaluar la seua eficàcia i la seua eficiència.
- Incorporar progressivament en les convocatòries de subvencions l'enfocament de triple nexa (acció humanitària, desenvolupament i pau) per a facilitar el desenvolupament de projectes de major abast i capacitat transformadora.

- Crear la unitat administrativa amb especialització en acció humanitària que serà el punt focal en la matèria tant per a les ONGD de la Comunitat Valenciana, com per als membres del CAHE i de l'Oficina d'Acció Humanitària de l'AECID, i que, a més, assumirà les funcions establides en el marc del CAHE.

7. ÀMBITS DE L'EDUCACIÓ PER A LA CIUTADANIA GLOBAL

El model d'educació per a la ciutadania global constitueix un dels àmbits identitaris més consolidats de la cooperació valenciana. Un model edificat sobre les forteses dels agents de cooperació i la seua llarga trajectòria de treball en l'àmbit de l'educació per al desenvolupament i que ha avançat decididament cap a una visió compartida d'educació per a la ciutadania global, entesa com un procés educatiu que aspira a generar una consciència crítica i transformadora, que connecta l'aspecte local amb el global, que té en compte les múltiples identitats que configuren l'ésser humà, en el qual les persones es reconeguen com a agents de canvi per a avançar en el desenvolupament sostenible i la defensa dels drets humans.

En el marc de l'educació per a la ciutadania global, s'impulsaran mesures per a avançar en els àmbits d'actuació següents:

- Afermar la ponència tècnica del Consell Valencià de Cooperació en matèria d'Educació per a la Ciutadania Global com un espai de coordinació, participació, representació, apropiació i d'impuls d'iniciatives per a avançar en els objectius de l'Estratègia d'Educació per al Desenvolupament.
- Impulsar un procés d'avaluació que implique el conjunt d'agents per a identificar els avanços i les àrees de millora i, des dels aprenentatges obtinguts, impulsar una nova estratègia més integrada, alineada amb l'enfocament basat en drets humans i amb els eixos estratègics definits en aquest pla director, i que abaste tots els àmbits de l'educació, entesa com un procés personal i social permanent que es desenvolupa al llarg de tota la vida.
- En el marc de les convocatòries, l'establiment de modalitats (formal, no formal i sensibilització) ha permés establir prioritats i obtindre informació més clara dels resultats aconseguits en cada context d'intervenció. No obstant això, també ha portat com a conseqüència limitacions en el desenvolupament de programes de major complexitat i abast que incloguen actuacions complementàries en els àmbits de l'educació formal, no formal i la sensibilització. En aquest sentit, s'avançarà cap a l'establiment en les convocatòries d'una modalitat d'educació per a la ciutadania global que facilite el desenvolupament d'actuacions amb una visió de comunitat educativa més àmplia i interconnectada.
- L'impuls de mesures, en el marc de les convocatòries i els plans d'acció anual, que faciliten la desconcentració territorial de les actuacions d'educació per a la ciutadania global i augmenten progressivament la incidència a les comarques de l'interior i la incorporació del món rural, des d'una lògica respectuosa amb la vida col·lectiva dels pobles, la seua cultura i els seus valors.

- Reforç de les mesures per a aprofundir en l'enfocament local-global amb la finalitat de facilitar el retorn a la Comunitat Valenciana, en termes de sensibilització i generació de ciutadania global, de les actuacions desenvolupades als països del sud. En aquesta direcció, la convocatòria de cooperació econòmica mantindrà l'obligatorietat d'incorporar actuacions de sensibilització a la Comunitat Valenciana i, en funció dels resultats obtinguts, s'estudiarà la possibilitat d'ampliar aquest mateix model a altres instruments de cofinançament.
- Impulsar la sensibilització en ciutadania global i el desenvolupament d'una economia social i sostenible en l'àmbit de l'empresa, especialment des de la cooperació sindical.
- Promoure l'educació per a la pau com a element indissociable de l'educació per a la ciutadania global, així com la cultura de pau i no violència.

8. ALTRES ÀMBITS DE LA COOPERACIÓ VALENCIANA AL DESENVOLUPAMENT

La cooperació municipalista: una acció municipal compromesa amb el desenvolupament sostenible

El diagnòstic de capacitats ha posat de manifest la important aportació que els ens locals realitzen a la cooperació valenciana, i també la necessitat de fer visible i coordinar millor les diverses iniciatives que, des de la pluralitat d'agents municipals, es duen a terme en matèria de cooperació i d'educació per a la ciutadania global.

La cooperació municipalista al desenvolupament aporta valors propis i diferencials que aquest pla director vol identificar i posar en valor:

- Té la capacitat de connectar-se de manera molt directa i horitzontal amb les administracions locals i amb altres actors i xarxes del sud, i reforça la cooperació tècnica com una manera de generar capacitats i aprenentatges de doble sentit que beneficien institucions i comunitats del sud global i del nord global, gràcies als intercanvis directes i a l'experiència en àrees de gestió específiques.
- Des de la seua proximitat a la ciutadania i la vinculació de l'acció de govern amb els problemes de les realitats locals, l'àmbit municipal constitueix un espai idoni per a l'impuls d'accions de sensibilització i educació transformadora, atés que canalitza la solidaritat de la ciutadania des de models de treball que reforcen la comprensió local-global dels problemes de desenvolupament sostenible.
- Representen també un àmbit necessari per a la territorialització de l'Agenda 2030 i per a impulsar el compromís de la ciutadania i de les institucions locals amb els objectius de desenvolupament sostenible.
- És un espai privilegiat per a impulsar la coherència de polítiques, amb transversalització de les actuacions de cooperació al desenvolupament en les diverses àrees de la política municipal.
- Els municipis tenen més facilitat, per la seua naturalesa i proximitat, d'articular projectes i processos de cooperació millor focalitzats, com també per a fer un acompanyament més

flexible i pròxim de les intervencions, i adaptar-se a necessitats concretes i als contextos canviants.

Des del marc de la diversitat i pluralitat municipals, i amb ple respecte a l'autonomia dels ens locals per a la definició de les polítiques que li són pròpies, el V Pla director reforçarà la cooperació municipalista, a través de les mesures següents:

- Activar el Consell Territorial Sectorial per a la Cooperació al Desenvolupament, com un espai de coordinació, de participació, de col·laboració i impuls d'iniciatives conjuntes entre el Consell i els ens locals en matèria de cooperació, educació per a la ciutadania global i consecució dels objectius de desenvolupament sostenible.
- Reforçar els espais d'associacionisme municipalista i el treball en xarxa dels municipis en matèria de cooperació per a impulsar l'acció i participació efectiva de tots els municipis en el desenvolupament de polítiques de cooperació. S'adoptaran mesures per a donar suport al treball realitzat a través del Fons Valencià per la Solidaritat i per a reforçar el paper de la Federació Valenciana de Municipis i Províncies en l'impuls d'agendes locals per a l'avanç en els ODS i per a continuar impulsant l'Aliança de Ciutats per al Desenvolupament Sostenible.
- Enfortir les capacitats del personal al servei de l'Administració local en matèria de cooperació al desenvolupament, mitjançant l'impuls d'accions de formació, sensibilització, intercanvi d'experiències i bones pràctiques.
- Reforçar del paper de les entitats locals com a agents d'educació per a la ciutadania global. Per a facilitar aquest objectiu s'establirà una convocatòria específica dirigida a potenciar, des de l'àmbit municipal, actuacions de promoció i territorialització dels ODS des d'un enfocament de desenvolupament humà sostenible i ciutadania global.
- Millorar la identificació, la visibilitat, la coordinació i la complementarietat de les actuacions en matèria de cooperació impulsades des dels ens locals de la Comunitat Valenciana. Per a avançar en aquest objectiu es posaran en marxa dues actuacions. En primer lloc, es realitzarà un estudi amb la finalitat d'elaborar un mapa complet de la situació de la cooperació municipal, identificant els instruments, actors, enfocaments i pràctiques diverses que permeten capitalitzar millor la contribució de les entitats locals en matèria de cooperació al desenvolupament. En segon lloc, s'impulsarà la creació d'un grup de treball tècnic de coordinació intermunicipal, com un instrument que facilite la complementarietat i l'intercanvi, la captura d'aprenentatges i la valoració la cooperació municipalista, com també l'elaboració d'un marc comú per al seguiment, la sistematització i l'anàlisi de les actuacions en matèria de cooperació al desenvolupament realitzades pels ens locals.

La Cooperació Universitària al Desenvolupament (CUD)

La Cooperació Universitària al Desenvolupament (CUD) és el conjunt d'activitats dutes a terme per la comunitat universitària i orientades a la transformació social als països i territoris empobrits, transformació en la qual l'enfortiment institucional i acadèmic té un important paper.

En els últims anys, les universitats públiques valencianes han incorporat decididament la visió i els valors representats en l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible. Des d'aquesta perspectiva, la Cooperació Universitària al Desenvolupament contribueix a generar una visió de la Universitat entesa com a gran àgora de la societat, lloc de trobada de les aliances amb altres universitats i centres d'investigació, entitats públiques i organismes multilaterals, organitzacions no governamentals de desenvolupament, moviments socials i col·lectius ciutadans, i el sector privat empresarial, amb la finalitat d'avançar en la construcció d'una comunitat universitària compromesa amb la transformació social, la pau, l'equitat, el desenvolupament humà i la sostenibilitat ambiental als països del sud i en el nostre context més pròxim.

El V Pla director contribueix a donar suport a aquesta visió de la comunitat universitària com a lloc de trobada i impuls del desenvolupament humà sostenible i subscriu plenament les directrius de la Cooperació Universitària al Desenvolupament per al període 2019-2030, aprovades pel ple de la Comissió Sectorial d'Internacionalització i Cooperació de la Crue al març de 2019.

En coherència amb aquestes directrius, el Pla director considera com a línies d'acció preferent de la Cooperació Universitària al Desenvolupament:

- La formació d'una ciutadania socialment responsable, que reconega i es comprometa amb els reptes i desafiaments d'un món global.
- La investigació, com a instruments per a aportar respostes innovadores, interdisciplinàries i transversals als reptes que planteja el desenvolupament sostenible.
- La transferència de coneixement i connexió amb la societat, amb el reforçament dels espais de diàleg amb altres actors de la cooperació i el suport a la cultura del voluntariat i de la participació activa en projectes de caràcter internacional.

Per a contribuir al desenvolupament d'aquestes línies d'actuació, es consoliden els espais de col·laboració entre la Generalitat i les universitats públiques de la Comunitat Valenciana en matèria de cooperació al desenvolupament, a través del reforç dels convenis de col·laboració per al reforç de la CUD.

Igualment, es consolidaran les càtedres d'estudis en matèria de cooperació i desenvolupament sostenible, per al foment de la investigació i la transferència de coneixement en cadascun dels eixos d'actuació estratègica establits en aquest pla director: persones, planeta, prosperitat, pau i aliances.

La cooperació sindical

En el marc de l'Agenda 2030, els sindicats són essencials per a aconseguir un desenvolupament sostenible amb la promoció del treball digne a través del diàleg social, instrument central de governança del desenvolupament sostenible, la protecció social i la lluita contra les desigualtats, amb promoció de la coherència de polítiques quant a drets laborals internacionals, drets humans, igualtat de gènere i sostenibilitat mediambiental.

La Llei 18/2017, de 14 de desembre, de cooperació i desenvolupament sostenible, defineix, en l'article 3.2, els principis generals de la política de la Generalitat en matèria de cooperació internacional al desenvolupament, entre els quals destaca la promoció del treball decent com a eina de desenvolupament. Així mateix, incorpora el treball decent dins de les prioritats sectorials de la

cooperació internacional al desenvolupament en el marc del dret als béns públics globals (article 7.3). I reconeix, en l'article 27, el paper de les organitzacions sindicals de la Comunitat Valenciana en matèria de cooperació internacional al desenvolupament.

En aquest context, la cooperació sindical té com a principal finalitat enfortir les organitzacions sindicals i socials de base dels països socis en el paper d'agents de desenvolupament, per a superar la pobresa i la desigualtat a través de la justícia social, la protecció social i la inclusió, com també el ple exercici dels drets civils, polítics, econòmics, socials, culturals i ambientals. La defensa i reivindicació del treball decent, objectiu 8 de l'Agenda de Desenvolupament Sostenible, definit per l'Organització Internacional del Treball en 1999, és un element fonamental i vertebrador per a l'erradicació de la pobresa i la desigualtat i l'enfortiment de la democràcia sobre la base de les oportunitats d'ocupació, el respecte als drets laborals de les persones treballadores, la protecció social i el diàleg social.

La cooperació sindical s'articula, fonamentalment, d'acord amb els àmbits següents: programes de suport a l'enfortiment de les organitzacions sindicals i socials de base dels països empobrits, que tinguen per objecte accions relacionades amb la millora del diàleg i la protecció social, l'equitat de gènere en l'accés al mercat de treball i l'erradicació de les inequitats en les condicions laborals, la formació professional i contínua, l'accés a serveis públics de qualitat, els processos de democratització, governança, la defensa dels drets fonamentals, el desenvolupament sostenible i la sostenibilitat mediambiental.

Cal destacar el paper que tenen les organitzacions sindicals en l'impuls de la sensibilització i l'educació per a la ciutadania global de la població treballadora, des de l'enfocament de la defensa dels drets laborals, econòmics, socials, culturals i ambientals en l'àmbit global.

Per a reforçar i operativitzar la cooperació sindical, en el marc del V Pla Director de la Cooperació Valenciana al Desenvolupament, s'impulsarà l'elaboració d'un document de planificació, de manera participativa, entre les organitzacions especialitzades, la Direcció General de Cooperació Internacional al Desenvolupament i altres agents socials i institucionals rellevants. En aquest document, es definiran els eixos i instruments que permeten materialitzar l'aposta per, entre altres: la defensa del treball decent i els drets humans i laborals com a prioritat sectorial, l'enfortiment del diàleg social, la lluita contra la pobresa i la desigualtat i la implementació de l'Agenda 2030, sobretot pel que fa a l'ODS 8, a través de la generació i enfortiment de sinergies entre diferents actors i en diferents àmbits.

9. PRIORITATS GEOGRÀFIQUES

Criteris de priorització

- Es dona continuïtat als països i territoris establits com a prioritaris en l'anterior Pla director. Amb la finalitat de reforçar el valor diferencial aportat per les ONGD i el conjunt d'agents, des de la seua trajectòria i experiència de treball, les actuacions cofinançades a Amèrica Central i al Magreb no estaran limitades a una llista de països concrets. S'avança així cap a un model més flexible de treball, focalitzat en el principi d'actuació sobre poblacions, territoris o regions

més vulnerables, més enllà de la localització en països prioritzats. Durant la implementació del Pla director es realitzarà un seguiment i avaluació contínua de l'eficàcia d'aquest model territorial i en el marc de la planificació anual es podrà limitar o ampliar la seua aplicació a altres àrees geogràfiques.

- En les àrees geogràfiques en les quals s'estableixen països prioritaris, la relació de països no serà en cap cas excloent ni una llista tancada i només tindrà com a finalitat donar continuïtat a les actuacions als països o territoris on la cooperació valenciana aporta un valor acumulat. La llista de països podrà ser modificada en el marc dels plans d'acció anuals, després de l'acord del Consell Valencià de Cooperació.
- S'estableixen com a prioritaris en l'àmbit de l'acció humanitària els contextos de conflicte de diversa índole, situacions de violència, el suport a les poblacions sotmeses a greus vulneracions dels drets humans (especialment els territoris palestins i el Sàhara Occidental) i les diàspores a Orient Pròxim, Àfrica subsahariana, el Magreb, la població veneçolana, colombiana i Amèrica Central. Igualment s'estableix com a línia prioritària les actuacions de prevenció, preparació i rehabilitació en contextos afectats o especialment vulnerables a l'efecte de la crisi climàtica.
- Les actuacions d'acció humanitària i les desenvolupades a través de la modalitat d'intervencions específiques no estaran subjectes en la seua execució a la llista de països prioritzats, amb la finalitat de reforçar una major flexibilitat en la resposta a les necessitats canviants dels contextos amb majors índexs de vulnerabilitat.
- En el marc dels plans d'acció anual s'adoptaran mesures positives en relació amb les àrees geogràfiques del Magreb i d'Orient Pròxim, amb la finalitat de sostindre les actuacions desenvolupades per la cooperació valenciana als països i territoris prioritzats i com a expressió del seu compromís amb la crisi humanitària del Mediterrani.
- Als països i territoris on la cooperació valenciana té major presència s'adoptaran mesures per a reforçar la coordinació i la complementarietat dels projectes impulsats per la diversitat d'agents, a través del foment d'espais d'intercanvi per països i regions, l'impuls d'avaluacions estratègiques, el foment de les associacions i la millora dels instruments de socialització de resultats intermedis i finals. En la mateixa direcció, s'adoptaran mesures positives per a facilitar els projectes de continuïtat i l'establiment de partenariats estables i duradors amb organitzacions i institucions en terreny.
- S'avançarà cap a una millor identificació i definició de les prioritats estratègiques per països i àrees geogràfiques, prenent com a referència els eixos d'actuació estratègica establits en aquest pla director i sobre la base de la trajectòria i del valor diferencial que els agents valencians de cooperació aporten en cada context d'intervenció.
- La cooperació al desenvolupament del sistema universitari públic valencià, d'acord amb la seua missió, en el sentit més ampli de cooperació bilateral o multilateral, n'orientarà els esforços cap als països empobrits en els quals tradicionalment cada universitat es trobe compromesa, per a l'enfortiment dels sistemes universitaris en aquests països i la promoció de la formació dels seus recursos humans.

- En l'àmbit de la Comunitat Valenciana s'adoptaran mesures, en el marc de la planificació anual i de les convocatòries, per a avançar cap a la descentralització territorial de les actuacions d'educació per a la ciutadania global, amb especial atenció al foment d'intervencions en les poblacions rurals i els municipis xicotets.

Àrees geogràfiques i països prioritaris

- Amèrica del Sud: Bolívia, Colòmbia, l'Equador i el Perú.
- Amèrica Central: no s'estableixen països prioritaris, es consideren viables els projectes dirigits a poblacions, regions i comunitats vulnerables.
- Regió del Carib: Cuba, Haití i República Dominicana.
- El Magreb: no s'estableixen països prioritaris, es consideren viables els projectes dirigits a poblacions, regions i comunitats vulnerables.
- Orient Pròxim: territoris palestins i la població desplaçada i refugiada a conseqüència de les diàspores a la regió.
- Àfrica subsahariana: els països del SAHEL (el Senegal, Mauritània, Mali, Burkina Faso, Níger, Nigèria, Txad, Sudan, Eritrea i Etiòpia), Kenya, Moçambic i Sudan del Sud.
- Àsia: l'Índia

10. PRIORITATS TRANSVERSALS DE LES ACTUACIONS EN MATÈRIA DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

Aquest pla director considera prioritaris els enfocaments transversals següents en les intervencions en matèria de cooperació al desenvolupament:

- Enfocament de gènere en desenvolupament.
- Enfocament de sostenibilitat mediambiental.
- Enfocament de drets de la infància.
- Enfocament de cultura de pau.
- Enfocament d'interculturalitat.

La direcció general impulsarà, en col·laboració amb els agents especialitzats, instruments de caràcter formatiu que faciliten l'efectiva incorporació pel conjunt d'agents dels enfocaments transversals.

En el marc de la planificació anual es podran proposar i concretar altres enfocaments transversals, en funció de l'evolució conceptual per a l'anàlisi, planificació, seguiment i avaluació de les intervencions i projectes en matèria de cooperació al desenvolupament.

11. COHERÈNCIA DE POLÍTQUES PÚBLIQUES PER AL DESENVOLUPAMENT

La Generalitat Valenciana afirma el seu compromís amb la coherència de polítiques per al desenvolupament, entesa com la vinculació amb el desenvolupament humà sostenible, els drets humans i l'equitat de gènere, entre altres valors, de tota l'activitat de l'Administració de la Generalitat valenciana i dels agents de la cooperació valenciana.

La coherència de polítiques amb el desenvolupament sostenible dels agents de la cooperació valenciana remet a garantir que totes les instàncies de disseny, implementació i avaluació del V Pla director responguen als compromisos i objectius que la política de cooperació valenciana al desenvolupament persegueix. En aquest sentit, el Consell Valencià de Cooperació al Desenvolupament, com a òrgan col·legiat, constitueix l'espai públic de participació i debat amb el conjunt dels agents de la cooperació valenciana i la ciutadania, per a debatre la política pública de cooperació al desenvolupament, orientada a l'Agenda 2030 per als objectius de desenvolupament sostenible. En el marc del Consell Valencià de Cooperació al Desenvolupament s'impulsaran ponències tècniques i grups de treball que faciliten el seguiment i l'avaluació dels diversos documents de planificació estratègica impulsats en aquest pla director.

La coherència de polítiques amb el desenvolupament sostenible, en el conjunt de l'acció de govern de la Generalitat Valenciana, es durà a terme a través de la Comissió Interdepartamental per a la Cooperació Internacional al Desenvolupament, òrgan al qual correspon assegurar la informació, la coordinació, la coherència i la complementarietat de l'activitat de l'Administració de la Generalitat en l'àmbit de la cooperació internacional al desenvolupament, com també la coordinació de la política de cooperació amb la resta d'activitats exteriors de la Generalitat.

El Consell i els ens locals es coordinen i col·laboren en l'àmbit de l'execució de les seues actuacions de cooperació i consecució dels objectius de desenvolupament sostenible a través del Consell Territorial Sectorial per a la Cooperació Internacional al Desenvolupament, com a òrgan al qual correspon aconseguir la màxima coherència en la determinació i aplicació de les diverses polítiques públiques en matèria de cooperació internacional al desenvolupament i implementació de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible.

La Generalitat valenciana promourà i impulsarà l'harmonització dels procediments de gestió i de les polítiques de cooperació, com també la coordinació i col·laboració amb els ens locals de la Comunitat Valenciana, amb la finalitat d'aconseguir la màxima coherència en la determinació i aplicació de les diverses polítiques públiques en matèria de cooperació al desenvolupament sostenible, sense perjudici de l'autonomia respectiva.

12. GENERACIÓ DE CONEIXEMENT I CONSOLIDACIÓ D'UNA CULTURA D'APRENTATGE

En el marc de l'anterior Pla director, la cooperació valenciana ha desenvolupat instruments que permeten a tots els agents millorar les capacitats per al seguiment i l'avaluació de les actuacions i projectes. Les avaluacions responen hui millor als estàndards d'utilitat, viabilitat, legitimitat, precisió i responsabilitat, i aporten informació més rellevant per a valorar l'abast dels projectes de manera individual. No obstant això, s'han presentat més limitacions en la capacitat per a compartir tota la informació i el coneixement generats i per a traduir-los en termes d'aprenentatge col·lectiu i d'innovació.

En els últims anys, la cultura de l'avaluació ha continuat creixent i creant debats que transcendeixen l'enfocament tradicional de rendició de comptes, per a donar cabuda a noves funcions com l'aprenentatge per a la millora i l'adaptació a contextos cada vegada més complexos i canviants. Des d'aquest debat s'accepta que la cooperació valenciana únicament podrà desenvolupar tot el seu potencial si és capaç de transitar des d'un enfocament de l'avaluació quantitatiu, centrat preferentment en els resultats i en la rendició de comptes, cap a un model d'avaluació i investigació que prenga com a referència la gestió del coneixement generat col·lectivament des de l'acció, la seua difusió i l'aplicació d'aquesta en termes d'aprenentatge, com a elements indispensables per a la innovació i la millora permanent del sistema de cooperació.

Per a avançar en l'enfocament de gestió del coneixement es proposa aprofundir en els àmbits de treball següents:

- L'augment de la coherència, la complementarietat i l'eficàcia dels diferents instruments de seguiment i avaluació, mitjançant la seua integració en un marc de planificació comuna que contribuïska a identificar les metes estratègiques, a definir les agendes d'aprenentatge i el model de gestió del coneixement des del qual es vol treballar.
- L'impuls d'avaluacions estratègiques que faciliten una millor informació de l'abast i l'impacte dels diferents instruments en àrees geogràfiques o àmbits sectorials més amplis. En aquest sentit, els eixos estratègics proposats en aquest pla director han de servir com a punt de referència per a generar coneixement i traduir-ho en aprenentatges que orienten la presa de decisions.
- La revisió, des d'un enfocament participatiu que tinga en compte l'aportació del conjunt d'agents, de la guia de seguiment i avaluació de projectes, de manera que les evidències generades es puguem comparar i integrar en el marc d'un model de gestió del coneixement compartit.
- Impuls, en l'àmbit dels eixos estratègics d'actuació establits en el Pla director, d'espais d'aprenentatge col·laboratiu i intercanvi de bones pràctiques entre els agents de la cooperació valenciana.
- Reforç de les accions de socialització de resultats de les avaluacions de projectes i programes desenvolupats en el marc dels diferents instruments i que puguem contribuir a compartir els aprenentatges generats des de les diferents perspectives, expectatives i contextos dels agents involucrats en els processos de seguiment i avaluació.

- Impuls d'actuacions que faciliten el desenvolupament d'avaluacions centrades en els processos de canvi i transformació generats, i no sols en els resultats. En aquest sentit, resulta rellevant el treball iniciat des de la ponència tècnica d'Educació per a la Ciutadania Global, a través de la generació d'un espai de participació amb els agents especialitzats per a la creació d'eines que responguen a un enfocament de teoria del canvi en l'avaluació. Es continuarà treballant en aquesta direcció, estudiant la viabilitat d'impulsar projectes pilot que faciliten la incorporació progressiva d'aquest nou enfocament d'avaluació en el marc dels projectes cofinançats.
- L'impuls, a través de les càtedres de Cooperació i Desenvolupament Sostenible de les cinc universitats públiques, en el marc de cadascun dels eixos estratègics actuació proposats en aquest pla director (persones, planeta, prosperitat, pau i aliances), i dels convenis de col·laboració amb aquestes universitats, d'iniciatives que contribuïsquen a facilitar la resposta de la cooperació valenciana als reptes globals del desenvolupament sostenible, a través de la formació, la innovació, la investigació aplicada i el treball en xarxa.

13. COMUNICACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT

L'IV Pla director incorporava un clar enfocament de comunicació per al desenvolupament, entès com un procés orientat a millorar la percepció per part de la ciutadania de la cooperació valenciana, de la seua funció i les actuacions desenvolupades, com també reforçar el compromís de la societat valenciana en la lluita contra la pobresa i en la promoció del desenvolupament humà sostenible. No obstant això, tal com reflecteixen els informes d'avaluació realitzats, la comunicació continua sent una àrea de millora important i és necessari avançar més decididament en la generació de marcs de treball que permeten promoure la comunicació, no solament com a instrument de rendició de comptes sinó també com un mitjà per a generar ciutadania crítica i èticament compromesa amb la solidaritat i el desenvolupament sostenible.

En una societat mediàtica, la comunicació té un paper central en la conformació de les percepcions de la ciutadania sobre la manera de comprendre i abordar els problemes de desenvolupament. Els mitjans i els instruments de comunicació actualment al nostre abast en el marc de les tecnologies de la informació són molt diversos, i les xarxes socials són una oportunitat per a generar nous escenaris de comunicació que faciliten l'intercanvi mutu des d'una perspectiva local-global, la participació, l'aprenentatge i la sensibilització.

El V Pla director pretén donar a la comunicació per al desenvolupament un decidit impuls, com a instrument de sensibilització, d'educació per a la ciutadania global i de rendició de comptes a la ciutadania a través de:

- L'elaboració d'un pla de comunicació per al desenvolupament, elaborat de manera participativa amb els agents de cooperació, per a avançar en l'apropiació de la política de cooperació per part de la ciutadania, impulsar llenguatges i formats que permeten visibilitzar les accions realitzades entre un públic més ampli i que promoga, també, una millor

coordinació i complementarietat dels instruments de comunicació i incidència emprats pels diferents agents de la cooperació valenciana.

- El desenvolupament d'accions que milloren la qualitat de la informació i la comunicació en matèria de cooperació, mitjançant el reforç de les aliances i els espais de diàleg i formació entre els agents de cooperació, altres agents socials i els mitjans de comunicació.
- El reforç dels instruments de rendició de comptes i informació pública per part del conjunt d'agents de la cooperació valenciana, a través d'iniciatives que faciliten, no sols una major transparència en la informació sobre l'ús i la destinació dels fons públics, sinó també una millor comprensió de les actuacions desenvolupades i dels resultats aconseguits.

14. SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA DIRECTOR

Instruments d'avaluació

Per a realitzar el seguiment i avaluació del Pla director es posen en marxa els instruments següents:

- Un seguiment anual de la política de cooperació, a través dels plans d'acció anuals i de les memòries, que incorporaran un informe de seguiment del grau d'avanç en els objectius, resultats i actuacions.
- Una avaluació intermèdia i una avaluació final externa, realitzada des d'una perspectiva participativa i d'apropiació, i que haurà d'aportar informació rellevant no sols del compliment dels resultats i l'eficiència dels mitjans implementats, sinó també sobre els processos de canvi i transformació impulsats pel conjunt d'agents en el marc de la política pública de cooperació al desenvolupament, d'acord amb els enfocaments i àmbits d'acció estratègics establits en el Pla director.
- La socialització de resultats: com una manera de traduir en aprenentatges el coneixement generat des de l'avaluació, i compartir els resultats amb el conjunt d'agents, des d'un enfocament participatiu, amb la finalitat de facilitar l'apropiació i la incorporació dels aprenentatges obtinguts.
- La transparència i rendició de comptes en els processos de seguiment i avaluació del Pla director: amb la finalitat de reforçar l'apropiació de la política pública de cooperació per part de la ciutadania valenciana, a través d'accions de comunicació per al desenvolupament que faciliten la comprensió de la cooperació internacional com un instrument col·lectiu per a avançar en la lluita contra la pobresa, l'exclusió i l'erradicació de totes les formes de desigualtat.

Amb caràcter anual, el Consell remetrà a les Corts un informe sobre el grau d'execució del Pla director i del Pla d'acció anual.

Marc de resultats i indicadors

Les avaluacions intermèdia i final de l'anterior pla director van posar de manifest la necessitat d'elaborar un marc de resultats i indicadors que facilite el seguiment i l'avaluació de les actuacions realitzades, però també de l'abast obtingut per la política pública de cooperació.

En aquest sentit, en l'annex II s'introdueix una proposta del marc de resultats per al seguiment i avaluació del Pla director. Els resultats s'han organitzat en sis àmbits:

- a) Àmbit instrumental
- b) Àmbit de l'enfortiment d'agents
- c) Àmbit de la participació
- d) Àmbit de la coordinació i la coherència de polítiques
- e) Àmbit de l'avaluació i gestió del coneixement
- f) Àmbit de la comunicació transparència i rendició de comptes.

En cadascun d'aquests àmbits s'estableixen els objectius específics i els resultats esperats. Els resultats establits no s'han d'entendre com a objectius o accions finalistes, sinó com un marc ampli per a explicitar els processos de canvi i millora en els quals el Pla director es proposa anar avançant, en col·laboració amb el conjunt d'agents de la cooperació valenciana. Des d'aquest enfocament, el marc de resultats s'ha d'entendre com un procés flexible, que haurà de revisar-se a través dels instruments de seguiment i avaluació, i que possibilita la incorporació progressiva d'ajustos en el marc de la planificació anual.

En el primer semestre d'implementació del Pla director es disposarà d'un marc d'indicadors d'avaluació i d'una matriu de seguiment dels resultats. El procés d'elaboració dels indicadors serà promogut per la Direcció General de Cooperació Internacional al Desenvolupament a través de la ponència tècnica del Consell Valencià de Cooperació per a l'Elaboració del V Pla director, la qual acordarà els termes de referència per a la contractació d'un servei de consultoria extern que facilite els treballs a realitzar. El marc d'indicadors per a l'avaluació del Pla director haurà de ser informat pel Consell Valencià de Cooperació abans de la seua aprovació.

15. MARC PRESSUPOSTARI

Compromís pressupostari

La Llei de pressupostos de la Generalitat Valenciana establirà anualment els crèdits destinats a la cooperació al desenvolupament, per a avançar en l'objectiu de destinar un 0,7 % del seu pressupost, en el marc dels termes i objectius establits en la Llei de la Generalitat de cooperació i desenvolupament sostenible.

El compromís pressupostari per als dos pròxims anys de la legislatura serà d'almenys d'un augment d'un 10 % anual en el pressupost del Programa de cooperació.

Aquest compromís se supeditarà a les disponibilitats reals d'hisenda de la Generalitat, al compliment dels compromisos adquirits en matèria d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera i als escenaris pressupostaris plurianuals.

En el marc de l'objectiu de desenvolupament sostenible 17, la Direcció General de Cooperació Internacional al Desenvolupament elaborarà un informe sobre la previsió de destinar, abans de l'any 2030, el 0,7 % del pressupost de la Generalitat a l'ajuda oficial per al desenvolupament i dels recursos personals necessaris per a la seua gestió pressupostària. Aquest informe, que s'elaborarà abans de finalitzar l'actual legislatura, serà traslladat a les Corts.

Percentatges de finançament per modalitats de cooperació

Les prioritats establides en aquest pla director per a l'assignació de recursos per modalitats d'intervenció són les següents:

MODALITAT	PERCENTATGE DE FINANÇAMENT
Cooperació internacional al desenvolupament - Un màxim del 2,5 % es destinarà a cooperació tècnica	Mínim 65 %
EpCG, comerç just, enfortiment d'agents i xarxes locals - Un màxim del 2,5 % es destinarà a l'enfortiment d'agents	Mínim 15 %
Formació, investigació i estudis	Mínim 2,5 %
Acció humanitària	Mínim 15 %

La prioritat establida en aquest pla director quant a l'assignació de recursos a les diferents modalitats d'intervenció té un caràcter orientatiu, i podran actualitzar-se en el marc dels plans d'acció anual, després de l'informe del Consell Valencià de Cooperació al Desenvolupament.

El 85 % dels recursos es destinaran a finançar actuacions en el marc de les convocatòries d'ajudes pel procediment de concurrència competitiva.

El Consell Valencià de Cooperació al Desenvolupament haurà de ser informat dels projectes finançats a través de convenis de col·laboració amb la Generalitat.






16. ANNEXOS

ANNEX I. ESTRATÈGIES I OBJECTIUS OPERATIUS DELS EIXOS D'ACTUACIÓ I ALINEACIÓ AMB ELS ODS

EIX 1. PLANETA









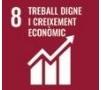
ESTRATÈGIA 1.1. DRETS DE LA TERRA

Objectiu operatiu	ODS
1.1.1. Impulsar la protecció del medi ambient, la biodiversitat i la lluita contra el canvi climàtic.	
1.1.2. Promoure l'accés universal a serveis d'energia assequible, renovable i neta.	
1.1.3. Garantir uns mitjans de vida sostenibles, mitjançant la promoció, conservació i ús sostenible dels recursos naturals.	  



EIX 2. PERSONES












ESTRATÈGIA 2.1. DRETS ALS BÉNS PÚBLICS GLOBALS (SALUT, EDUCACIÓ, AIGUA I SANEJAMENT)








Objectiu operatiu	ODS
2.1.1. Promoure el dret als serveis bàsics de salut i enfortir els sistemes públics de sanitat.	
2.1.2. Enfortir els sistemes públics d'Atenció Primària i l'accés als serveis de salut reproductiva i maternoinfantil.	 
2.1.3. Enfortir la lluita contra el VIH/SIDA; les malalties transmeses per l'aigua i altres malalties transmissibles.	
2.1.4. Promoure el dret a l'educació inclusiva de qualitat, pública i universal perquè totes les xiquetes i xiquets acaben els cicles de l'ensenyament primari i secundari.	
2.1.5. Augmentar les competències necessàries, en particular tècniques i professionals per a tots els homes i dones, incloent-hi els joves i les persones amb diversitat funcional per a accedir a	 








ESTRATÈGIA 2.1. DRETS ALS BÉNS PÚBLICS GLOBALS (SALUT, EDUCACIÓ, AIGUA I SANEJAMENT)	
l'ocupació, el treball decent i l'emprenedoria, amb especial atenció a garantir l'accés de les dones.	
2.1.6. Secundar i enfortir la participació de les comunitats locals en la millora de la gestió de l'aigua, el sanejament bàsic i la gestió de residus.	 

ESTRATÈGIA 2.2. DRETS DE LES DONES	
Objectiu operatiu	ODS
2.2.1. Afavorir l'empoderament de la dona en tots els camps i el seu accés a tots els recursos.	
2.2.2. Promoure l'accés i la participació equitativa i els drets de les dones en tots els àmbits del desenvolupament humà.	
2.2.3. Eliminar totes les formes de discriminació i violència contra les dones en els àmbits públic i privat.	 


ESTRATÈGIA 2.3. DRETS DE LA INFÀNCIA	
Objectiu operatiu	ODS
2.3.1. Garantir els drets de la infància, en els quatre àmbits fonamentals de supervivència, desenvolupament, protecció i participació, des d'un enfocament d'equitat. Objectiu operatiu	  
2.3.2. Posar fi al maltractament, l'explotació, el tràfic d'éssers humans, la tortura i totes les formes de violència contra els xiquets i xiquetes en tots els àmbits, públic i privat, com també contra la població afectada per situacions d'emergència o crisis cròniques.	 

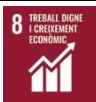



ESTRATÈGIA 2.4. CIUTADANIA GLOBAL	
Objectiu operatiu	ODS
2.4.1. Fomentar una ciutadania valenciana crítica, participativa i activa, compromesa amb la construcció d'una societat global solidària, justa i equitativa.	    
2.4.2. Donar suport a la formació i investigació en l'àmbit de la cooperació i estudis de desenvolupament sostenible.	
2.4.3. Reforçar l'educació per a la ciutadania global en el sistema educatiu d'acord amb l'Estratègia d'Educació per al Desenvolupament en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, i en els àmbits no formal i informal.	

ESTRATÈGIA 2.5. DRETS D'ALTRES COL·LECTIUS EN SITUACIÓ DE VULNERABILITAT	
Objectiu operatiu	ODS
2.5.1. Garantir els drets de la població refugiada, desplaçada i apàtrida.	 
2.5.2. Garantir els drets de les persones pertanyents a minories nacionals o ètniques, religioses i lingüístiques.	
2.5.3. Garantir el dret d'autodeterminació de gènere de les persones que manifesten una identitat de gènere o orientació sexual sentida diferent a l'assignada en el moment del naixement	 

EIX 3. PROSPERITAT








ESTRATÈGIA 3.1. DRET AL DESENVOLUPAMENT	
Objectiu operatiu	ODS
3.1.1. Aconseguir la sobirania alimentària i assegurar la sostenibilitat dels sistemes de producció d'aliments en el sector primari, posant l'accent en els xicotets productors locals i en els pobles indígenes.	 
3.1.2. Promoure l'economia social que permeta el desenvolupament dels pobles.	 
3.1.3. Impulsar el comerç just i la compra pública ètica com una eina de desenvolupament.	

ESTRATÈGIA 3.1. DRET AL DESENVOLUPAMENT	
3.1.4. Enfortir les capacitats productives a fi de fomentar la creació d'ocupació decent i l'emprenedoria.	
3.1.5. Augmentar la urbanització inclusiva i sostenible i la capacitat per a una planificació i gestió participatives, integrades i sostenibles dels assentaments humans i millora dels serveis bàsics en els barris marginals.	  

EIX 4. PAU










ESTRATÈGIA 4.1. DRET A LA PARTICIPACIÓ I A LA GOVERNANÇA DEMOCRÀTICA	
Objectiu operatiu	ODS
4.1.1. Enfortir la societat civil en la defensa dels drets humans, la construcció de la cultura de la pau i la justícia.	
4.1.2. Donar suport a la generació de capacitats del personal polític i tècnic de les institucions democràtiques descentralitzades.	
4.1.3. Promoure la governança democràtica i el poder local mitjançant institucions eficaces, responsables i transparents en tots els àmbits.	
4.1.4. Promoure la participació de les organitzacions sindicals en el desenvolupament de les comunitats, de les regions i dels estats a través del diàleg social, com a element bàsic del sistema democràtic; impulsar el desenvolupament sostenible a través del treball decent i la defensa dels drets humans i laborals, i lluitar contra la pobresa i la desigualtat des d'una consciència de ciutadania solidària global i integradora.	 

EIX 5. ALIANCES



ESTRATÈGIA 5.1. ALIANCES PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

Objectiu operatiu	ODS
5.1.1. Fomentar aliances per al desenvolupament sostenible amb les entitats locals valencians, ONGD, universitats públiques valencianes, organitzacions sindicals, organismes internacionals i sector privat, per a millorar la cooperació descentralitzada nord sud i la triangular en matèria de ciència, tecnologia i innovació.	
5.1.2. Potenciar accions integrals que trenquen la dicotomia nord sud que incidisquen sobre les causes globals i estructurals que generen pobresa i desigualtat.	 
5.1.3. Augmentar la transparència i la rendició de comptes cap a la ciutadania i elaborar indicadors que permeten mesurar progressos aconseguits en matèria de desenvolupament sostenible.	
5.1.4. Fomentar la participació i l'enfortiment de les capacitats tècniques dels agents de la cooperació, mitjançant la formació especialitzada i continuada.	 
5.1.5. Fomentar i potenciar la comunicació per al desenvolupament i la millora de la quantitat i qualitat de la informació sobre la cooperació al desenvolupament en els mitjans de comunicació social a la Comunitat Valenciana i les xarxes socials.	

ANNEX II. MARC DE RESULTATS

1. ÀMBIT INSTRUMENTAL		
ÀMBIT	OBJECTIU ESPECÍFIC	RESULTATS
Cooperació internacional al desenvolupament	Millorar la contribució de la cooperació internacional valenciana al desenvolupament humà sostenible, en el marc d'una estratègia amb perfil propi coherent amb l'agenda internacional que consolide aliances duradores i facilitadores de processos de canvi.	<ul style="list-style-type: none"> - S'augmenta la contribució de la cooperació valenciana a la prosperitat de les poblacions, regions i territoris més vulnerables, des d'un enfocament basat en drets humans. - La cooperació valenciana augmenta la seua contribució diferencial al desenvolupament sostenible, mitjançant l'avanç en iniciatives que faciliten la identificació de prioritats sectorials estratègiques en territoris concrets, des d'un millor coneixement de les fortaleses i el potencial transformador dels agents valencians de cooperació. - La cooperació valenciana augmenta l'abast i la capacitat d'impulsar canvis, a través del reforç dels instruments de cofinançament plurianual i de la posada en marxa de modalitats de cooperació econòmica en resposta a les necessitats emergents.
Educació per a la ciutadania global i sensibilització	Promoure una ciutadania informada, conscient, crítica i compromesa amb els drets humans i el desenvolupament sostenible a través de la consolidació d'un model d'educació per a la ciutadania global (EpCG) contextualitzat en el territori i vinculat amb la diversitat d'agents educatius i socials.	<ul style="list-style-type: none"> - Les actuacions d'EpCG augmenten la seua capacitat transformadora i impulsen el diàleg i l'acció amb la diversitat d'agents educatius, institucionals i de la societat civil en el marc d'una estratègia d'educació per a la ciutadania global que es construisca des d'una perspectiva oberta, integradora i col·laborativa. - Es facilita l'avanç cap a la descentralització territorial de les actuacions d'EpCG, amb especial atenció al foment d'intervencions en les poblacions rurals i els municipis xicotets, des d'una lògica respectuosa amb la vida col·lectiva dels pobles, la seua cultura i els seus valors. - Es reforça la coordinació amb l'administració educativa i les institucions d'educació superior per a impulsar l'EpCG als centres educatius i en les universitats, a través d'actuacions que faciliten la seua integració en el currículum sota el marc comú de l'educació per al desenvolupament sostenible. <p>En el marc de l'Estratègia Valenciana de Migracions, es reforcen les actuacions dirigides a la sensibilització de les persones i els col·lectius socials entorn del fenomen migratori, des d'un enfocament d'interculturalitat i de cultura de pau.</p>

<p>Cooperació tècnica</p>	<p>Impulsar la cooperació tècnica en el marc d'una estratègia adaptada a l'agenda internacional de desenvolupament sostenible, que fomenti les capacitats mútues a través de l'impuls d'aliances multiactor i partenariats públics duradors i facilitadors de processos de canvi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Es potencia la identificació de les capacitats municipals i es reforça el suport a la cooperació tècnica a través de l'impuls de xarxes i instruments d'associació supramunicipal per a la cooperació al desenvolupament. - S'augmenta la coherència de polítiques públiques per al desenvolupament sostenible a través de l'impuls d'iniciatives de cooperació tècnica directa per part de la Generalitat Valenciana en territoris i àmbits estratègics, orientades a la generació de partenariats públics duradors i facilitadors de processos de governança i de transferència de coneixement. - Es millora la identificació, el seguiment i l'avaluació de les actuacions de cooperació tècnica impulsades des de la Comunitat Valenciana per agents diversos, mitjançant l'impuls de mesures que faciliten la coordinació, la formació, l'intercanvi d'informació, el tractament de dades i la rendició de comptes.
<p>Investigació i formació</p>	<p>Facilitar la resposta de la cooperació valenciana als reptes globals del desenvolupament sostenible, a través de la formació, la innovació, la investigació aplicada i el treball en xarxa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - La cooperació valenciana augmenta la seua capacitat per a impulsar nous processos, tecnologies o productes que puguin ser aplicats en els contextos de desenvolupament sostenible, a través de l'impuls d'iniciatives de treball en xarxa entre les universitats valencianes i altres agents de la cooperació, el desenvolupament d'investigacions conjuntes i altres iniciatives que redunden en la millora del model d'investigació. - Es reforça la capacitat i la sensibilització en matèria de cooperació en la formació professional, de grau i de postgrau, a través de l'impuls d'actuacions que promouen la investigació, la formació especialitzada i el voluntariat internacional. - Consolidada l'oferta especialitzada i de qualitat de formació superior i professional en cooperació internacional per al desenvolupament en la Comunitat Valenciana.
<p>Acció humanitària</p>	<p>Enfortir la capacitat de resposta de la cooperació valenciana davant la creixent complexitat de les crisis humanitàries, des d'un enfocament de protecció de drets i prevenció.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - S'augmenta la capacitat de resposta i l'eficàcia de l'ajuda humanitària a través de l'alineació amb els compromisos assumits internacionalment (Grand Bargain), la localització i la incorporació efectiva de la perspectiva de triple nexa i dels enfocaments de promoció de la pau i sensibilitat al conflicte en les actuacions en crisis emergents i prolongades. - Es millora la complementarietat dels instruments d'acció humanitària, en el marc d'una estratègia que responga als nous contextos d'intervenció, que incloga resposta a les denominades "crisis oblidades", que facilite la coordinació d'agents i l'aprenentatge i que reforce la resposta a les conseqüències de la pandèmia en els contextos de més vulnerabilitat.

Comerç just	Fomentar el comerç just, la gestió i contractació socialment responsable, les finances ètiques i propostes d'economia social i solidària entre els agents institucionals i de la societat civil valenciana.	<ul style="list-style-type: none"> - Foment de les xarxes de comerç just, el consum responsable i les xarxes d'economia solidària, així com la introducció de criteris ètics i mediambientals en la selecció d'ofertes de proveïdors dels projectes. - S'impulsen criteris i mesures de gestió i contractació pública socialment responsable, en el marc de la Llei de la Generalitat per al foment de la responsabilitat social, que incloguen clàusules de compra pública ètica. - Incorporació entre els agents econòmics de mesures de vertadera responsabilitat social que faciliten una major integració dels valors i principis del desenvolupament humà sostenible i de l'enfocament basat en drets humans en l'àmbit de l'empresa.
Eficiència i complementarietat dels instruments	Augmentar l'eficàcia de les actuacions desenvolupades, mitjançant l'impuls de mesures que faciliten l'eficiència en la gestió administrativa, la complementarietat dels instruments i la seua capacitat de resposta davant el context de la pandèmia.	<ul style="list-style-type: none"> - Millora de l'eficàcia de l'ajuda al desenvolupament, en el marc de la normativa vigent, a través d'una gestió administrativa més simplificada, adaptada i eficient en la tramitació de les sol·licituds de subvenció i dels processos administratius i tècnics associats al cicle de vida del projecte, i garantir el control de qualitat en tots els procediments. - Es reforcen la coordinació i la complementarietat entre els diferents instruments de cofinançament per a aconseguir impactes més amplis, transformadors i sostenibles. - La cooperació valenciana reforça la seua capacitat de resposta davant les conseqüències de la pandèmia i facilita mesures d'adaptació i flexibilització dels seus instruments i procediments en el marc de l'Estratègia de Resposta Conjunta de la Cooperació Espanyola a la Crisi de la COVID-19. - En el marc conjunt d'instruments, s'amplia l'abast de la línia de protecció de defensores i defensors de drets humans, a través de l'avanç cap al desenvolupament d'un programa en coordinació amb altres administracions públiques i organitzacions de la societat civil valenciana. - Es consolida un catàleg d'instruments més eficaç, més ben adaptat a la realitat dels agents amb presència efectiva a la Comunitat Valenciana i amb majors possibilitats de coordinació i complementarietat.



2. ÀMBIT D'ENFORTIMENT D'AGENTS		
ÀMBIT	OBJECTIU ESPECÍFIC	RESULTATS
Enfortiment de les organitzacions	Contribuir a la consolidació del sistema de cooperació valenciana mitjançant accions que impulsen l'enfortiment de les organitzacions amb base social a la Comunitat Valenciana.	<ul style="list-style-type: none"> - Es reforça la participació de les ONGD amb base social a la Comunitat Valenciana, especialment de les organitzacions amb menys mitjans de gestió, a través de l'adopció de mesures que faciliten l'accés als instruments de cofinançament i la desconcentració en l'adjudicació de subvencions. - S'obté un millor coneixement de les fortalezes institucionals, organitzatives i de gestió dels agents de la cooperació valenciana, a través d'una investigació que facilite la identificació de les fortalezes i de les oportunitats. - Les entitats valencianes de cooperació augmenten les seues competències digitals per a desenvolupar la seua labor amb major capacitat d'innovació, incidència, sostenibilitat i abast.
Enfortiment d'agents	Impulsar mesures de formació i enfortiment dels agents valencians de cooperació internacional al desenvolupament i d'aquells altres actors que poden contribuir a la formació d'una ciutadania compromesa amb el desenvolupament sostenible.	<ul style="list-style-type: none"> - Reforçades les competències dels agents de cooperació, fins i tot del personal tècnic adscrit a la direcció general, per a la gestió i la innovació, mitjançant un marc comú que integre actuacions de formació contínua, especialització professional, intercanvi de bones pràctiques, l'elaboració de plans, la transparència i bon govern, la digitalització, i el foment de participació en xarxes, la projecció estatal i internacional i altres espais per a l'aprenentatge col·laboratiu. - Els agents de cooperació augmenten la seua competència per a la incorporació efectiva en les actuacions dels enfocaments transversals de drets de la infància, sostenibilitat ambiental i climàtica, cultura de pau i treball decent, a través del desenvolupament, en col·laboració amb els agents especialitzats, de marcs estratègics o guies especialitzades. - Els agents educatius formals i no formals milloren les seues competències per a la incorporació dels ODS en les seues pràctiques educatives, a través d'accions formatives diverses que faciliten un millor coneixement dels recursos didàctics i metodològics per a promoure una educació per a la ciutadania global. - Agents socials i organitzacions sindicals enforteixen les seues competències per a promoure els drets humans i l'agenda de desenvolupament sostenible als centres de treball.



3. ÀMBIT DE PARTICIPACIÓ		
ÀMBIT	OBJECTIU ESPECÍFIC	RESULTATS
Agents de la cooperació valenciana	Reforçar la participació dels agents de la cooperació valenciana i dels titulars de drets i obligacions en la planificació, seguiment i avaluació de les polítiques públiques de cooperació al desenvolupament de la Generalitat.	<ul style="list-style-type: none"> - Reforçada la participació d'agents en el seguiment i avaluació del Pla director, a través de la consolidació de la ponència tècnica del Consell Valencià de Cooperació per al Seguiment i Avaluació del V Pla Director, com un espai multiactor i multiàmbit amb capacitat per a impulsar iniciatives i propostes que faciliten l'assoliment dels objectius, l'adaptació dels instruments al marc de resultats a través de plans anuals. - Reforçada la participació i la implicació d'agents en l'àmbit de l'EpCG i de l'acció humanitària, a través de la consolidació de ponències tècniques i grups de treball específics configurats com un espai multiactor i multiàmbit amb capacitat per a impulsar iniciatives de coordinació i capacitat d'agents, com també de seguiment i avaluació de la planificació sectorial. - Reforçada la participació d'agents amb la creació d'una Ponència Tècnica de Cooperació Internacional al Desenvolupament. - El Consell Valencià de cooperació enforteix el seu paper actiu en el seguiment, control i avaluació de les polítiques públiques de cooperació i com a espai d'articulació d'iniciatives.
Participació ciutadana	Promoure entorns facilitadors per a la participació de la societat civil i la ciutadania valenciana en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament.	<ul style="list-style-type: none"> - Augmentada la sensibilització i la formació d'una major consciència crítica entre la ciutadania valenciana, especialment entre la població juvenil, sobre les causes de les desigualtats i la pobresa, a través de l'impuls d'iniciatives de voluntariat que faciliten la participació i el coneixement directe de les realitats en les quals treballa la cooperació valenciana. - Es reforcen en l'àmbit municipal els espais de participació de la societat civil per a la cooperació al desenvolupament i es facilita la participació d'actors diversos amb potencial transformador i multiplicador. - Les organitzacions no governamentals per al desenvolupament amplien la seua base social, com a espai privilegiat per a potenciar la participació i la mobilització ciutadana, i per a reforçar el diàleg amb altres col·lectius i moviments socials.



4. ÀMBIT DE COORDINACIÓ I COHERÈNCIA DE POLÍTIQUES		
ÀMBIT	OBJECTIU ESPECÍFIC	RESULTATS
Coordinació d'agents	Reforçar la col·laboració, la coordinació i la complementarietat entre els agents de cooperació valenciana.	<ul style="list-style-type: none"> - La Generalitat i els ens locals reforcen la seua col·laboració per a l'impuls d'actuacions de cooperació i desenvolupament sostenible, a través de la consolidació d'espais de coordinació, complementarietat i innovació. - Els agents de la cooperació valenciana, fins i tot els titulars de drets i responsabilitats, milloren els instruments de coordinació i impulsen un marc que facilite les associacions, la complementarietat, el treball col·laboratiu, l'aprenentatge horitzontal i l'intercanvi de bones pràctiques sud sud, nord sud i sud nord. - Millorat el coneixement i la col·laboració amb els cooperants valencians en l'exterior, a través d'iniciatives que faciliten la identificació, el seguiment i la protecció davant situacions de crisis. - La cooperació valenciana reforça la complementarietat i la coordinació amb les polítiques públiques de cooperació internacional estatal i de la cooperació descentralitzada autonòmica i municipal.
Coherència de polítiques públiques en matèria de cooperació	Avançar en la coordinació, la coherència i la complementarietat en matèria de cooperació internacional entre els diferents departaments de la Generalitat, i entre aquesta i els òrgans de gestió de la cooperació descentralitzada i estatal.	<ul style="list-style-type: none"> - Millorada la coherència de polítiques públiques en matèria de cooperació i desenvolupament sostenible, a través de la Comissió Interdepartamental per a la Cooperació Internacional al Desenvolupament, com a òrgan de coordinació, alineació i seguiment de les polítiques del Consell en matèria de cooperació al desenvolupament sostenible. - Es reforça el treball conjunt de les administracions públiques valencianes per a la coherència de les polítiques de cooperació al desenvolupament, incloent-hi la vinculació als drets humans en la contractació pública i el reforç del compromís amb el comerç just i les finances ètiques. - La Generalitat Valenciana aprova una Llei per al foment de la pau, amb la finalitat de reforçar, visibilitzar i coordinar el compromís institucional i de la societat valenciana en conjunt a favor de la promoció de la cultura de pau i la defensa dels drets humans.



5. ÀMBIT D'AVALUACIÓ I GESTIÓ DEL CONEIXEMENT		
ÀMBIT	OBJECTIU ESPECÍFIC	RESULTATS
Avaluació	Millorar la qualitat i l'abast de les actuacions de la cooperació valenciana a través del desenvolupament d'un model de seguiment i avaluació que contribuïska a reforçar la seua utilitat en termes formatius i d'aprenentatge.	<ul style="list-style-type: none"> - La cooperació valenciana augmenta la coherència, la complementarietat i l'eficàcia dels diferents instruments de seguiment i avaluació, mitjançant la seua integració en un marc de planificació, consensuat amb el conjunt d'agents, que contribuïska a identificar les metes estratègiques, a definir l'agenda d'aprenentatges i el model de gestió del coneixement. - El conjunt d'agents augmenten el coneixement sobre l'impacte i els canvis generats per la cooperació valenciana, a través de la implementació d'instruments d'avaluació estratègica que reporten informació en àrees geogràfiques, instruments o sectors estratègics concrets. - Els agents de cooperació augmenten l'apropiació i la coordinació en l'ús dels instruments de seguiment i avaluació de projectes, a través de la participació directa en el disseny i en la presa de decisions.
Gestió del coneixement	Potenciar la capacitat d'innovació de la cooperació valenciana, mitjançant el foment d'un model de gestió del coneixement que facilite la identificació, sistematització i transferència de la informació i dels aprenentatges generats pel conjunt d'agents de la cooperació.	<ul style="list-style-type: none"> - La cooperació valenciana millora els instruments d'adquisició, desenvolupament, distribució, ús i retenció del coneixement a través de l'impuls d'instruments digitals i de tractament de dades que faciliten al conjunt dels agents l'accés a informació rellevant per a la innovació i la millora permanent. - La transferència de coneixement, l'intercanvi d'experiències i l'aprenentatge col·laboratiu entre agents es reforça a través de la participació en activitats col·lectives i de la millora dels instruments de socialització de resultats. - Les administracions públiques que promouen les polítiques de cooperació reforcen els instruments de coordinació i complementarietat, i impulsen espais permanents de diàleg que faciliten l'intercanvi d'aprenentatges i la generació d'un marc comú per al seguiment i l'avaluació.



6. ÀMBIT DE COMUNICACIÓ, TRANSPARÈNCIA I RENDICIÓ DE COMPTES		
ÀMBIT	OBJECTIU ESPECÍFIC	RESULTATS
Comunicació	Fomentar l'apropiació i el compromís de la societat valenciana en la lluita contra la pobresa i en la promoció del desenvolupament humà sostenible.	<ul style="list-style-type: none"> - Els agents de la cooperació valenciana augmenten la coordinació i la complementarietat dels instruments de comunicació i incidència social, en el marc d'un Pla de comunicació per al desenvolupament elaborat de manera participativa amb el conjunt d'agents, que concrete la dotació de recursos, com també el foment de mesures orientades cap al canvi social i la mobilització ciutadana amb el desenvolupament humà sostenible. - La bretxa informativa amb la ciutadania es redueix mitjançant la posada en marxa d'iniciatives comunicatives que permeten arribar al conjunt de la població, i incrementen l'abast de les accions realitzades fins ara. - Es millora i s'amplia la informació en el portal de comunicació de la cooperació valenciana amb informació accessible i enfocada a la ciutadania. - La qualitat de la informació i la comunicació en matèria de cooperació augmenta, mitjançant el reforç de les aliances i els espais de diàleg entre els agents de cooperació, els agents socials i els mitjans de comunicació.
Transparència i rendició de comptes	Reforçar la confiança de la societat valenciana en les polítiques públiques de cooperació i facilitar el dret d'accés a la informació enfocada a la ciutadania.	<ul style="list-style-type: none"> - La cooperació valenciana incrementa els nivells de transparència i informació pública a través d'iniciatives que faciliten una millor visibilització i comprensió de les actuacions desenvolupades, de l'ús i destinació dels fons públics i dels resultats aconseguits. - Es milloren els instruments de rendició de comptes a través de la implementació d'un sistema que facilite la recopilació de dades, l'intercanvi d'informació, l'anàlisi comparativa i la informació homogènia sobre l'AOD destinada pel conjunt d'administracions públiques valencianes, incloent-hi els governs locals i les administracions supramunicipals.

